

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSEI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A méregfog.

Budapest, október 28.

(v.) Lappangó politikai bonyodalmak lehetőségéről szól ma egyik laptársunk a póttartalékosok behívásának ügyével kapcsolatosan. A cikkéből nem derül ki világosan, aggodva, vagy reménykedve veszi-e szemügyre a válság eshetőségét. Az a mód, ahogy a mostani kormányzat működését értékeli s eredményeinek mérlegét megvonja, erősen elburkolja laptársunk intencióit. Az, hogy retteg a jogtiprás és a laza közlekedés rendszérének visszatérésétől, a válság lehetőségével szemben mintha aggodást jelezne. De másfelől annyira lekicsinyli a most divó kormányzati szellem gyümölcseit és olyan vékonyan méri az új rendszernek az elismerést, hogy okoskodásnak és a része inkább azt a benyomást teszi, mintha nem bánná, ha jönne egy kis felfordulás, — bizonyára nem a zavar miatt, amelylyel az efféle bonyodalom jár, mint talán inkább azok kedvéért, akik az új helyzetet javukra tudnák fordítani.

De hát most ne ezekről a gyanusan elegendő hangulatokról legyen szó, amelyek egyelőre amugy is akadémikus természetűek, hanem inkább a katonai javaslatról, mely e hangulatok kiváltására az *apropost* adta. Lesz-e belőle politikai bonyodalom vagy sem, ki tudná előre megmondani. Az a körülmény, hogy a javaslat bizottsági elintézése a *kormány* kezdése folytánakadt meg, bizonyára ritka eset 's nem tagadhatni, hogy kivételességénél fogva komoly is. De másfelől nagy súlyjal esik a latba az a faktum, hogy az elintézésnek a kormány által történt megakasztás olyan aggodalmak és kifogások hangoztatása előzte meg, amelyek magában a szabadelvűpártban keletkeztek. A bizottságban a többség egy *szónoka* nevezte a póttartalékosok behívását e katonailag különben teljesen meg-

okolt intézkedés méregfogának; s valahányan a többség soraiból a bizottságban felszóltak, mindmegannyian nyíltan kimondták, hogy a póttartalékosok szerzett jogainak szempontjából ők is alaposnak tartják ugyanezt a kifogást. Hát itt ama gyér esetek egyike állt elő, amikor maga a többség ad hangot aggodalmának egy kormányjavaslattal szemben, kérvén a tervezett katonai rendszabálynak lehető legnagyobb fokú enyhítését. A kormányválságnak falra festett lehetőségével szemben ez a körülmény mégis nyújt némi megnyugtatóst. Mert amit a többség maga is kifogásol, annak a keresztülvitelére a kormány bajosan vállalkozhatik. S ha ezt a helyzetet bonyodalmasnak lehet is nevezni, ezuttal a *bonyodalom* szó bajosan lehet burka a kormányválságnak. Mert hiszen egy bármily okból alkalmatlanná vált kormányt el lehet könnyű szerrel bocsátani. Ám egy többségnek elbocsátása mégis nehezebb és komolyabb dolog; ehhez az alig egyéves országgyűlésnek feloszlátása kellene. s nagy kérdés, a tiszta választások korszakában a nemzeti akarat verdiktje helyeselné-e olyan katonai terhek vállalását, amelyekkel szemben maga a parlamenti többség is lelkiismeretében nyugtalanítottak érezte magát. A prognózis tehát nem szól a kormányválság valószínűsége mellett. Bonyodalom kétségkívül van, de épp oly kétségtelen, hogy belőle más természetű kibontakozást kell keresni.

A többség szempontjából nézve magát a kérdés lényegét, hangsúlyoznunk kell, hogy az aggodalmakat nem a békeletszám tervbe vett emelése keltette, hanem az a mód, ahogyan a kormány javaslata a véderőnek ezt a szükségletét fedezni kívánta. A bökkenő nem az volt, legalább a többségnél nem, hogy több ember kell a hadsereghez és a honvédséghez. A honvédelmi miniszter bizalmas adatai e részben a szabadelvűpárt tagjait teljesen meggyőz-

ték s nem győzzük hangsúlyozni, hogy igen erős hatást tettek a bizottságnak ellenzéki tagjaira is. A botránkozás köve a békeletszám emelésének a javaslatban kifejezésre jutó formája volt: az, hogy *póttartalékosok* behívásával s állandó szolgálatra benntartásával akarták a létszám-emelést keresztülvinni. Ez nagyon erősen beleütözik a méltányosságba, s egy kissé a védtörvénybe is. Aki a póttartalékba jut, mert a véletlen kedvezése folytán olyan magas számat húzott, hogy sorozásakor a törvényes rekrutációs igény már fedezve volt, az vakserencse útján szerzett ugyan jogot, de jogot szerzett. E jog tartalma az, hogy az illetőt nem háromévi szolgálatra, hanem csak nyolcheti kiképzésre lehet behívni. Ezt a jogot a póttartalékos számára a véderőről szóló törvény biztosítja. Hogy vakserencse útján jutott hozzá, a dolog lényegén alig változtat valamit. Az osztályorszájáték megütött főnyeremény is a kedvező véletlen szerzi; az államhatalom még sem veheti el az ily módon keletkezett vagyon a nyertőtől. Találón nevezte épp a szabadelvűpárt egy tagja a javaslat emez intézkedését az ügy méregfogának. S a kibontakozás útját ez az appreciáció mutatja meg. A méregfogat el kell távolítani s legott megszűnik a bonyodalom.

Ha alacsony a békeletszám, amit senki sem tagad s aminek a hátrányát a véderő harc képessége szempontjából még az ellenzék sem kicsinyelheti, hát tessék az embertöbbletet olyan módon előteremteni, amely senki fiának a szerzett jogaiba nem ütközik. Megvan ennek a maga egyenes és célszerű útja: az ujoncjutalék emelése. A szabadelvűpárttól szólva, nem hiszünk, hogy bárki is akadna, aki ha meggyőzők a békeletszám emelésének valóságos és sürgős szükségéről, visszadöbbenne az ujonckontingens méltányos mértékű szaporításától. A többség a maga alkotmányos hivatásánál fogva s mint erkölcsi szem-

TÁRCA

A zászló.

≡ A Budapesti Napló eredeti tárcája. ≡

Írta: Domonkos István.

Öregek voltak és magtalanok. Télben, nyáron, hóban sárban egyformák; mintha nem az esztendőktől volna bele őket az öregségbe, hanem mintha ők tiporlák volna lassu tipegéssel előre-előre az esztendőket. Akár a száraz malmot, egy álló helyben. A világhoz kevés közük volt, csak a levegőjét szívták, egyéb részt alig vettek ki belőle.

Vannak emberek, akik a falunak csendes elevenességét is sokallják és még nagyobb csönd kell nekik. Ilyenek ezek az öreg. Elbujnak valami kis házikóba, amelynek szemére huzzák erősen a tetjét, az ablak csak félig látszik ki a zsuppos eresz alól, mint mikor a szemérmes lány szemére huzzza a kendőjét... Körülveszik kis kerttel, melynek kerítése bodzabokor, amely sűrű és lompos, hogy a madárka, baromfi bujkálhat benne. Ez az öregeknek a háza. A kis kerten akkora kis ajtón járnak ki-be, hogy egymásután léphetnek rajta keresztül; ráhajlik a bodzaág, úgy, hogy bukni kell alatta és ez teszi az öregeknek. Tetszik nekik minden! Mivel pedig körülbelül ebben áll a boldogság, hát boldogok is.

Gyerekeik — mondani — nincsenek, hanem atyafiái azok! Vannak. Az egyiket hamarjában megemlitem: apró, aszott kis asszony, alig bírja csipeje tartani a szoknyáját. Szaporán lép, mint valami barázdabillegető és mindig tekintet jobbra-balra, mint aki tilosban jár; az arca piciny és

ránkos; a szája hosszú, keskenyre van szabva, hogy alkalmas legyen a sok szóra. Ez a kis asszony üresen sohasem megy az öregekhez, mindig valami kis bögrét rejtget a köténye alatt, tele étellel. És az öregek hálálkodnak ezért a szives-ségéért, de csak éppen hogy hálálkodnak, mert tovább az a töpött asszony annyit beszél, hogy nekik csak éppen bicegetésre van idejük.

Egyszer az öreg ember így szólt: — Anyjuk! jobb, ha az ember gyerekeinek előtte viszik a lámpást, mintha utána.

A felesége feleli: Nem egészen értem, mit akar mondani, aptyuk!

Az öreg megint azt mondja: nem-e? ... hát tudod azt a kis derik-pénzünket, akit a jövő héten lefizet a Kozma Gergő! ... ha azt a lölkünkre fordítanánk! ...

Látszott, hogy az öreg asszonyt gyönyörűség önti el, amennyire a gyönyörűség ilyen öreg arca ráülhet. Az asztalnál ült és zab-öltésekkel foltozgatott. Levette ökluráját egyszerű és mélyet sóhajtott. Ugy nézett, mint aki egész közelről belelát a holtunk után való jövőbe.

— Oh, oh! ... Az isten szól aptyukból — mondta.

Azután valami tervezgetésfelébe kaptak és a lelkük gyönyörűségét egészen kipakolták. Lángba gyult arukon az öregeknek pirossága, izgetek-mozogtak. Mikor az asszony azt mondta: — Vennék a ludi szobrunk fejére arany koronát! — akkor az asztalon az ökluráj nyelivel rajzolgatta annak az arany koronának a kerületét. Mikor meg az ember azt mondta: — Talán Jézuszívó-szobrot vennék a ludi-szobrunknak átellenbe, a perdikáló-szék alá! — akkor a szobasarak felé fordult az öreg és mérte a szemével, kezével, hogy milyen nagy, meg milyen szép lenne az a szent szobor. Ugy kirakták lelkükkel

maguk elé a szent templomi dolgokat, amelyek a templomunkban még nincsenek, mint valami aranyműves a drágaságait és szinte nyeltek a gyönyörűségétől.

Mire másnap előadták tervüket a káplán urunknak, úgy tudták egymásutánban, melyik lenne jobb ... hogy igen! Hisz a tervükkel keltek is, fekdütek is. A káplán urunk sovány, borotvált állat simogatta és gyönyörködött az öregek boldogságában; meg-megakasztotta az beszédjüket: — Szép ... szép! ... Igen szép! ... Mivel egy keveset meglepte őt ez a jámbor, szent szándék és az öregek várták is a paptól fiatalos türelmetlenséggel, hogy mi lenne jobb: szobor-e, korona-e, mi-e? — hát hamarjában nem jutott szóhoz. Váltgatta a lábait és simogatta az állat, orcáját; majd meg az ablakhoz lépett és nézett az égre, mintha mondta volna: Te mondd meg, Istenem! ... Mintha az Isten megmondta volna. Örömmel lép az öregekhez, vállukra teszi a kezit és cirókálja őket.

— Én sem ezt, sem azt nem ajánlom — mondja meggyőzően. (Az öregek majd úgy faldják el a szavait.) — Hanem, tudják, zászlót csináltassunk, szépen lobogó selymezászlót. Társulati zászlót, azt, azt! ...

Az öregek imádságformára teszik össze a kezüket; az asszony bizalmasan a gyönyörűségétől, végighuzigál a káplán karján és közösen hajtogatják:

— Oh, oh! hogy erre nem gondoltunk! ... Oh, oh! Istenem!

A káplán ur pedig színezte a beszédét. Milyen szép lesz, ha a processión viszik majd a zászlót, lobogtatja a szellő, mint valami nagy-nagy pünkösdi rózsát; az aranyos nyele majd csillog, a pántlikája röpül. Szép képeket főtetünk majd rá (az asszony a papnak egy-egy szavát

pontból részese a kormányzat felelősségének, számolni fog azsal a helyzetet, hogy noha 1889-ben 23 ezer fővel felemeltek az ujonc-jutalékok, ma mégis a hadseregben azóta történt új szervezések révén, amelyek 30 ezer embert vonnak el évente a csapatoktól, a csapatok békelétszáma 7 ezer fővel kisebb, mint az ujoncjutalék emelése előtt volt. Az ujoncon, akit szolgálata képesnek talált a sorozó-bizottság, jogsérelem nem esik, ha az állam behajtja rajta a véradót. A kormányzat tehát, ha felelőssége érzelében ugy találja, hogy a mostani békelétszám alacsony volta a harc-képesség rovására megyen, ujoncot kell kérnie a törvényhozástól, nem pedig póttartalékosokat. Ilyen értelemben kell a javaslat tartalmának módosulnia, hogy megszűnjön a máris beállott bonyodalom. Ami emberszükségletet a tarackútegek felállítása követel, arra nézve lehetségesnek vélünk valamely, legfeljebb egy évre szóló átmeneti intézkedést. A többi aztán az ujoncjutalék emelésének útján kell a kormánynak a parlamenttől kérnie. A szabadelvűpártban felmerült aggodalmakat, amelyeket a méltányosság és a jogtisztelét sugalmazott, egyedül ezen az úton lehet s tehát ezen az úton kell leszerelni.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, október 28.

A világ első katonája: a huszár. A neve, mondja a költő, onnan van, hogy: egynek husz az ára. S a huszár mégis becsületében merete meg-támadni két rutén képviselő a Reichsrathban. Ezért ma napirend előtt Rákosi Viktor felszólalt s a honvédelmi miniszterre appellált, szerezzen a magyar huszárnak elégtételt. Mi ugy olvastuk, hogy a huszárok már keresik és meg is fogják találni az elégtételt — a maguk módja szerint. De azért jól tette Rákosi Viktor, hogy kicsit pathetikusan, kicsit kedélyesen, tehát huszárokhoz illően, szóba hozta a dolgot. Módot adott Széll Kálmán miniszterelnöknek arra a kijelentésre, hogy ellenőrizetlen hírek alapján a rutén képviselők támadása elítélni való helytelenység volt. Az egész magyar törvényhozás helyeselt ennek a kijelentésnek, mely súlyával imponálni fog ott, ahová címzeve van.

Maga a napirend rövid volt. Neményi Ambrus terjesztette be a pénzügyi bizottság jelentését az indemnity-javaslatról. Az elnök péntekre akarta kitűzni a javaslat tárgyalását, de a függetlenségi

párt nevében Krasznay Ferenc arra kérte a kormányt, hogy csak keddén kezdődjék az indemnity-vita. „Ha ajándékozhatott a miniszterelnök az osztrákoknak négy esztendő, ajándékozson nekünk négy napot!” — mondta célszerűen Krasznay. S talán az egész halasztási kérelem is csak a vicc kedvéért volt. De Széll Kálmán miniszterelnök nem tördött vele. A vicc az felelte, hogy Isten segítségével majd csak bebizonyítja a maga idején, hogy semmit sem ajándékozott; a halasztásba pedig egyszerűen beleegyezett. Ha ugy tetszik a szélsőbalnak, hát várunk keddig...

A képviselőház ülése október 28-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Daniel Gábor.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Pócs Sándor.

Elnök: Meguyítja az ülést, hitelesíti a mult ülés jegyzőkönyvét. Bemutaja Szeitovszky János képviselő levelét, melyvel beletessége miatt hatheti szabadságot kér. A ház a szabadságot megadja. — Bemutaja a magyar királyi Kuria einkének átiratát, amely szerint Kis Ernő képviselő megválasztása ellen benyújtott kérvény visszavonása folytán az eljárás megszüntetése után az 1899. t. c. 11. §-ában kiszabott 15 napi határidő alatt újabb kérvény nem adatott be. Kis Ernőt végleg igazolják.

Bemutaja Ungos-Á. Ung-É. Háromszékvármegyék, valamint Szatmár-Németi szab. királyi város közönségének leiratait a nemzetiségi igazgatások megállapítása céljából az 1898. XLIV. törvények módosítása iránt;

Ungvármegye közönségének leiratait a Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés megváltoztatása iránt;

Pozsonyvármegye közönségének leiratait a közalapítványi és árvaszek mikénti kezelésére vonatkozólag; Szobvármegye közönségének leiratait a vármegyei alkalmazottak fizetésének rendezése tárgyában, Gyula-Keszi, Lesencze István, Lesencze-Németi és Lesencze-Tomaj községnek Herielvendi Ferenc képviselő által beadott kérvényeit az olasz bor vámjának felmentése iránt; a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesületének Vásonyi Vilmos által beadott kérvényét a kereskedelmi alkalmazottak kötelező biztosítása és a teljes vasárnap munkaszünet tárgyában. Kiadatnak a kérvényi bizottságnak.

(A galiciai magyar huszárok.)

Napirend előtt felszólal:

Rákosi Viktor: Elmondotta, hogy az osztrák képviselőház mult pénteki ülésén a galiciai paraszt-zavargásokról folyt a vita; ez alkalommal két rutén képviselő rendkívül heves támadást intézett a lengyel főnemesség, az ugynevezett slachta és a magyar huszárság ellen. Valószínű, hogy a zavargás ellen Galícia egész helyőrségére szükség volt. A rutén képviselő a tarnopoli kerületben működő osztrák dragonyosokat megdicsérelte, ellenben a magyarokról, azaz a huszárokról azt mondja, hogy a legrosszabbak kihágásokat követtek el, hogy mindent ellopják, meg a mezőn levő gabonát is, sőt egy parasztnak a háza felélelőrl bebuzták a szalmát is hogy lovak alá terítsék. Azzal is vádolják a magyar huszárokat, hogy raboltak s még a földirtókosokat is meglopták. A rutén képviselő szerint

készülő lányé, aki új ruháját tervezgeti. Mivel pedig az öreg, viselt test nem bír el ilyen fiatalos lelki gyönyörűséget, azért is, mire haza értek abba a kis házába, mely csupa szemérmesség és alázat, azt vették észre, hogy igen-igen elfáradtak. Szinte ugy roskadtak le a székre, s az asszony keze tehetetlenül hullott ölébe, az ember pedig két csusos térdére. Lihegett, a szemük pedig égett, mert az még birta lelkük gyönyörűségét. Mert ismételtem, hogy a lelkük, jámbor szándékukban oly fiatalos nyugtalanságra olvadt, mint régen-régen, mikor jegrbe jártak és sóvárogtak egymás után. Akkor, mikor egy alkalommal nyolc napig nem látták egymást, azt mondták egymásnak: „ez a nyolc nap nyolcesztendő...”

Most meg ni! Az öreg kopott tüdejével fujtatva, odaszól az asszonynak:

— Anyjuk, hány nap is még az az Urnap?

— Azt tom, maj két hét! — feleli az asszony és mind a ketten sóhajtának, mind a ketten azt gondolják, hogy odáig minden nap de talán egy esztendő lesz!... Hosszu esőnd nyeli el gondolatjaikat, amely esőnd igen elviselhetetlen. Aztért is az asszony belevág szóval, folytatva szótalan gondolatját:

— Oh aptyuk! Maj ha az Ur napján lo-bortatja a szél az ászlónkat, aztán mondogatja: a Bognár József meg a felesége csináltatta!...

— Ez az ördög szava, anyjuk! — feddi az öreg és az asszony röstelkedik. Azt' tom, nem hivalkodásból csináltatjuk az ászlót, hanem a lökünk nézést... Se kölkünk, se verobünk, holtnak után alig emlegetnének meg; maraggyon utánunk a ászló, meg a jó szándék... panasz-kip ne vegye az Isten!

lyféleképpen tárgyalták. Azután pedig iparkodtak beletérlelni a mindennapi tennivalókba, amelyek évről-évre olyan sommis apróságok, hogy a bodzabokor-kerítésen kívül alig terjednek...

Galicia népe hálaadó istentiszteletet rendezne, ha a magyar csapatoktól megszabadulna. A szlók teljes erővel tiltakozik az ellen, hogy a slachta az aacsony napszámokat a magyar katonaság segítségével tartsa íőn s hogy a lengyel és a rutén nép gyűlölete közé a magyar huszárokat állítsák oda.

Ami Galiciában történik, azt semmiesetre sem szabad a magyar huszárok rovására írni; a magyar huszárok egyszerűen teljesítették a parancsot, amit nekik adtak; s a parancs bizonyára nagyon kemény volt, mert hiszen a dédelgetett, Ausztriában nagy kegynek ürvendő slachta anyagi érdekeiről volt szó. A két képviselő még sem tud valami nagy vákat föl-hozni ellenük; azt mondják, hogy egy leány, mikor a huszárok belepék az udvarba, szörnyen halt. (Derültség.)

Gabányi Miklós: Örömben! (Nagy derültség.) Olyan szép gyerekeket még sohase látott!

Rákosi Viktor: A vad szerint egy másik leány meg a huszárok elől kungrott az ablakon. (Derültség.) Katonánk különben magokkal szemben is megiehe-tősen gorombák s ha nem voltak is nagyon kiméle-tesek; c'est la guerre, — ilyen a háboru. A magyar huszárság megtámadott besületét azonban meg kell védekezni. Az osztrák képviselőházban nem talál-kozott elnök, miniszter vagy képviselő, aki fölállott volna és a vadakat visszautasította volna.

Hentaller Lajos: Tiszteletes ember nem tá-lálkozott!

Rákosi Viktor: Elég volt már abból, hogy katonaságunknak féltett magyar része rendőri szol-gálatot teljesít Galiciában. Hozzák haza a magyar huszárokat! A csapatok területiális elhelyezése az ország joga, nem lehet a nemzet legfontosabb jogai-nak egyikét elszáradni engedni. Kéri, hogy a kor-mány illetékes helyen hozza szóba a magyar huszárság nazahozatalának ügyét. (Helyeslés a szélsőbal-oldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: T. Ház! Nem válaszkeppen akarom mondani azokat, a miket elő-adandó leszek, csak némi megjegyzéseket kívánok tenni, talán megnyugtatókat a t. képviselő ur számára is. (Halljuk! Halljuk!) Az osztrák kormány a Gali-ciában előfordult zavargások folytán, a belbelső hely-reállítás céljából, a maga felelőssége alatt katonai karhatalmat alkalmazott. Ehhez nekünk semmi közünk, ez az osztrák kormány beíró dolga és valamint mi alkalmazunk a törvény értelmében karhatalmat a meg-zavart belsőt és rend helyreállítására, épp így jogosítva van az osztrák kormány is azt a szabályok értelmében igénybe venni. Nem a mi dolgunk a je-llett bírálatot gyakorolni, ezt az osztrák kormány a maga felelőssége alatt teszi. Ha ott kihá-gások történtek volna a csapatok, az ott elhelyezett huszárezred részéről, amit az illető képviselő urak az osztrák Reichsrathban állítják, ennek megvan a maga fóruma. Azon eljárás szerint, amely szabály-zerű, törvényeszerű és amely gyakorlatban van, ezt kitogásolhatják, panaszt emelhetnek s orvoslást ke-rehetnek. Bizonyára, ha voltak alapos panaszok, ke-resték is. De ez se a mi dolgunk. En azt a megjegy-zést akarom csak ehhez fűzni, hogy abban igazat adok a képviselő urnak, hogy ilyen, nem is bebizonyított kilogások alapján a magyarság ellen való ki-fakadásokat én sem tartom helyesnek és kétségtei-nül elítélendőnek tartom. (Helyeslés)

Különbön a honvédelmi miniszter, akinek figyelmé erre fel van hívva, majd a maga hatáskörében el fog járni, a kérdésnek utána fog nézni és meggyőződést fog magának szerezni a kérdésnek mibenlétéről.

Ezt a pár megjegyzést akartam tenni a képviselő ur felszólalására. (Elnök helyeslés a jobboldalon.)

félhangosan el-elkapta)... Az egyik felére Jézus szent szívét, a másik felére szent családot... Szent József, a József bácsi pátronusa, ni!... Szűz Mária meg éppen az asszony-nénié-e... ugy-e, jó lesz, ugy lesz!...

— Jó, jó!... az Isten áldja meg a káplány urnak gondolatját! — hajtogatják az öregek.

Ezután jöttek a részletek. A fiatal pap az öregekkel együtt mind izgatottabb lett. Szedte elő a katalógusokat, melyeket a nagykereskedők polvoszám eregetnek szélnek. Nézték a rajzokat, árakat, mére-tekét. „Ez öt méter, ez hat... ez pamuk-selyem, ez még igazi... az aranyozott kereszt a nyéire — ennyi meg ennyi: a nem aranyozott meg ennyi... Ez meg itt rojtos, kvasznis... Ni-el ez ám az igazi! főtűtött képekkel... de ezt hagy-juk! drága! drága!

— Megtőpúhatánk ám ippenesen — kap a szón az ember — keritenék valahogyan fölét annak az ötven pöngőnek, tisztölendő káplán urnak!

— Ugy ugy! — lelkenedik az asszony — majd inkább megkoplaljuk.

— Oh, édes lökőim — fordul feléjük a káplán — nem kíván az Isten semmit erőnkön fölül — és fordított a katalóguson, azon a drága szőz forintos zászlón, nehogy belerajzolódjék az öregek lelkébe. Amde az öregek nem igen enged-tek... Valahogy aztán a hatvan forintosban áll-podtak meg és erősítették, hogy azt a tiz forin-tot az ötven fölő majd valahogy kicsinálják, annál is inkább, mert, mint a káplán ur mondja, nincsen alku.

Igy lett minden. Csak a megrendelés kellett, de az is hamar ám, hogy az Urnapra itthon le-gyen a zászló...

Ballagtak haza az öregek, mint az érett kalász, hajlotlan, de a lelkük megifjodott a szent tűzben, eleven lett és színes, akár valami bucsuba

Főzget az asszony a hűveg tűzhelyen, lobogtatja, éleszteti a tűzet kötényével s mikor azt gondolná az ember, hogy a gondolatjai ott a bögri között járnak, melyekben az étel jökdüven forr-dogál, akkor ott hagyja a tűzhelyet, rányit az öregre és mondja:

— Halla-e, aptyuk! — elköltöttünk volna kérni azt a képes könyvet a káplán urnától — milyen is lesz? En má alig tudok belőle többet, mint hogy piros lesz.

— Hát 'szem maj meglátjuk! — biztatgatja az öreg az asszonyt, aki tipeg kifelé és motyog tovább.

Mondom, ilyenformán ölomlábakon járt az idő, lassu volt a mozgása, mint maguké az öre-gek. Ehhez járult még, hogy az atyafiak sem nyitottak rájuk ajtót. Így, május végén igen sze-relmes a föld is, nap is, levegő is; csokolja azt is, amit nem kellene. Gazosul a répa, kukorica, minden. A kapálás tehát sürgős most, a grom nem vár senkire — ebben a kapálásban foglal-toskodtak az öregeknek atyafiai. Pedig az öregek ugy szeretnének nekik eldicsekedni, örömlüket velük megosztani.

Mert hiszen az a szép zászló az övéké is lesz, sőt mindnyájunké lesz: a templomunknak, a falunknak gyönyörűsége. Mikor ugyanis a templomnak adnak valamit, akkor azt az Isten kezébe veszi és az akkor az isten és nem a miénk; igen ám! csakhogy amint az Isten mind-ent ránk ruház a világon és magának alig tart meg valamit belőle, úgy az ajándékot is a mi lelkünk gyönyörűségére fordítja; magának csak annyit tart meg belőle, hogy az ajándékot magá-nak valja.

Oh! ezt jól tudják az öregek, azért várják az atyafikat, ha előbb nem, hát vasárnap; szép, ragyogó májusi vasárnap, amelyet az Istennek szánuink egészen és magunknak le nem foglal-

Neményi Ambrus: Beterjesztí a pénzügyi bizottság jelentését az indemnítási törvényjavaslatról.

(A napirend.)

Az elnök **Daniel Gábor** indítványozza, hogy a javaslat tárgyalását a pénteki ülésre tűzze ki a Ház. **Krasznay Ferenc:** Indítványozza, hogy tekintettel a halottak-napjára kedden tartassák a legközelebbi ülést. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Négy napot adhat a miniszterelnök a magyar képviselőháznak, a midőn nagylektőn 4 évet adott ajánlékba az osztráknak.

Szell Kálmán: T. képviselőház! Én ugyan mellesleg a megjegyzésekre nem kívánok reflektálni, (Helyeslés a jobboldalon.) melyekkel Krasznay képviselő úr szives volt kísérni indítványát. — hát hiszen majd meg fogom motiválni, mit adtam ajánlékba, mit nem az osztrákoknak, — csak kijelentem, hogy sohasem adtam ajánlékba semmit, mint annak idején be fogom bizonyítani.

Barabás Béla: Ez a négy esztendő ajándék! **Szell Kálmán:** A négy esztendő som adtam ajánlékba, hanem a Ház színe előtt kitejtetem, hogy ellenérték fejében tettem azt a módosítást és a Ház ahhoz hozzájárult. (Zaj a szélsőbaloldalon: Halljuk! Halljuk! a jobboldalon.) Ha pedig az ember ellenérték fejében és olyan engedelmények és olyan vívmányok fejében, amelyek értékesebbek, mint az, amit ad, valamit enged, akkor nem ajándékoz. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Tehát erről majd vitakozni fogunk és találkozunk majd talán ezzel a témával, amint már igen sokszor találkoztunk vele és én leszek szerencsés akkor a magam megjegyzését megtenni az előadandó érvekre. A t. képviselő úr azon óhaját fejeltte ki, hogy ne pénteken hanem kedden tartassék meg az első ülés. Ez ellen nincsen kifogásom és szivesen hozzájárulok ahhoz, hogy péntek helyett a jövő keddi ülésre tüsszessék napirendre az indemnítási javaslat tárgyalása és a vita megindítása. (Helyeslés.) Az igen t. elnök úr a pénteki napot az én hozzájárulásommal azért proponálta, mert a mult ílések egyikén az volt a közéleti fogás, hogy akkor kezdjük meg az indemnítási vitáját és azért gondoltuk, hogy ha a t. képviselő urak ebbe belenyugosznak, meg lehet kezdeni pénteken, de ha nem, igen szivesen hozzájárulok ahhoz, hogy a keddi ülés napirendjére tüsszessék ki az indemnítási javaslat. (Általános helyeslés.)

Elnök: A Ház ekképpen elhatározta azt, hogy legközelebbi ülését november hó 4-ikén tartja meg s annak napirendjén az indemnításról szóló törvényjavaslat fog szerepelni.
Az ülés végződik 10 óra 50 peroker.

lejtő a székely nép között; végül a szántóvetők több közérdekű kérelmét tolmácsolva, mire a miniszter meleg hangon válaszolva, biztosította a küldöttséget jóindulatáról.

Ezután a **Maros-Tordavármegyei Gazdasági Egyesület** küldöttsége jelent meg, amely főleg a nitelgyi orvosiást kérte. A miniszter válaszában az egyesület minden egyes kérelmére kiterjeszkedett és feleltetve, hogy a földműveltelemek a törlesztések kifizetését illetően már kezdük vettük. Végül megígérte a miniszter, hogy a kérelmekkel behatóan fog foglalkozni és bizonyára nem egy lesz e kérelmek közül olyan, amelyet az egyesület kívánóságához képest lehet majd elintézni.

A miniszter ezután **Marosvásárhely városának dr. Bernáthy György** polgármester vezetésével a megjelent küldöttséget fogadta, amely a város fejlesztése érdekében több intézmény létesítését kérte. **Darányi** miniszter örömeinek adott kifejezést Marosvásárhely fejlődése és folytonos szépülése fölött s egyzersmind kiáltásba helyezte, hogy a városi vízvezeték és csatornázás tésítésére iránt kifejezett kérelmet legközelebb teljesíteni is fogja annyiban, hogy a közegészségügyi mérnöki osztály szakközvegeit a tervek kidolgozására utasítja.

A következő küldöttség **Kisküküllővármegye és Erzsébetváros** tisztikar és birtokegésége volt, amelynek élén báró **Kemény Akos** főispán azt a kérelmet intézte a miniszterhez, hogy Kisküküllővármegyéért is vonja be a székegyföldi akció keretébe. A miniszter biztosította a küldöttséget jóakaratról és ezután még számos, nagybőrra székegy kiszegadékból és földművelők által küldöttéget járult a miniszter elé, akiket soruk, viszonyaik s bajaik fölött egyenként rendre kikérdezett s mindegyiktől szívélyes kezszerítással bocsázott el.

Este a miniszter látogatást tett a kaszinóban s a város több pontját is megtekintette. Holnap reggel 7 órakor **Darányi** miniszter Székelyudvarhelyre utazik.

A szalkai mandátum. E hónap derekán két napig tárgyalta a Kuria második tanácsa **Jakabffy István** szalkai képviselő választását, amelyet a kisebbségben maradt **Konkoly-Thege Sándor** pártja petícióval támadott meg. A petíció azt vitatja, hogy a képviselő megvesztegetés, etetés és italás utján rökörözött választói bizalmához. **Dr. Darvai Fülöp**, a választás védője, ellenkérvényében ugyanezt állította a bukott jelöltől. A Kuria ma déiben hirdette ki határozatát, elrendelvéen ugy a petícióban foglalt vádakra, valamint az ellenkérvény vádjaira a vizsgálatot, amelylyel a budapesti ítélőtáblát bízta meg.

A szegedi mandátum. A következő nyilatkozat közlésére kértünk iel: Mint vidékről megérkezve értesültem, több ióvárosi lapban a tegnapi napon s előzőleg már többször ismétlődve közlemény jelent meg, mely a szegedi első választókerülettel foglalkozik s annak jövőjéhez fűz kombinációkat. Minthogy azonban kerületemről senkinek kedvéért és javára — ami különben nem is lehet — lemondani egyrészt eszem ágában sincs, másrészt a szegedi polgármesteri állás a folyó év tavaszán egyhangú választással töltetvén be, az arra megválasztott e tisztet közmeenyugrásra viseli, amálhogva jelzett kerületre vonatkozó hírelek csak egyeseknek minden aktualitást nélkülöző mérő kombinációja lehet. **Budapest, 1902. október 27. Dr. Lázár György.**

A becsülettség. Az ellenzéki sajtóban vádként hozzák fel a miniszterelnök ellen, hogy a becsületstót használja bizonyító eszközt a politikában, így most az 1899. XXX. törvényeikk értelmezése körül támadt vitában is. Annak a megvitatásába nem kívánunk becsatlakozni, hogy a becsületstó a politikában mennyiben lehet bizonyító eszköz, mennyiben nem; csupán azt konstatajuk, hogy **Szell Kálmán** ezzel a bizonyító eszközzel egyetlenegyszer élt, de nem ebben a vitában, hanem a tengerszem ügyében, amikor azzal a csunya váddal illették, hogy pakált az osztrák miniszterelnökkel. Ekkor kénytelen volt becsületstóval erősíteni meg védekezését, mert más bizonyítéka a dolog természeténél fogva nem lehetett, azt a vádat pedig magán száradni nem hagyhatta. A paktumról folyó vitában nem használta **Szell Kálmán** a becsületstó foggyverét, csupán határozottan és erőlyesen visszautasította az ösztintes hiányának a vádját, amelyet a pénzügyi bizottság tegnapi ülésén **Komjáthy Béla** emelt ellene.

A póttartalékosok érdekében. A központi demokráta körben ma este népes értekezlet volt, melyen az összes demokráta körök, a belvárosi Saskör, a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete, több ióvárosi társaskör, számos városi képviselő jelent meg. Az elnök **dr. Vássonvi Vilmos** bejelentette, hogy a mozgalomhoz mind számosabban csatlakoznak. Bejelentette továbbá, hogy többen azt kívánják, hogy a népgyűlés halottaknapja miatt ne vasárnap legyen. Az értekezlet az elnök indítványára a következő határozatot hozta:

A kiküldött végrehajtóbizottság a megkezdett akcióit folytassa, forduljon jeltíhással Budapest közönségéhez, minden egyesületéhez és szervezethez. Mihelyt pedig bármily jelenségből arra lehet következtetni, hogy az elhalasztott javaslat a kormányra újra előveszi, azonnal intézkedjék a népgyűlés összehívására.
Végül 40 tagu végrehajtóbizottságot választottak.

A bars megyei székhelykérdés.

Budapest, október 28.

Barsvármegye aranyos-maróti, oszlányi és verebéli járásának 200 tagból álló küldöttsége tiszteltgett ma déelőtt **Szell Kálmán** miniszterelnöknél és **Ploss Sándor** igazságügyi s **Lukács László** pénzügyminiszternél.

A miniszterek az országháza miniszteri fogadótermében fogadták a küldöttséget, amelyet **Klobusiczky János** országgyűlési képviselő mutatót be.

Kosztolányi Aurél királyi tanácsos, ügyvéd adta elő a küldöttség kérdését, amely arra irányult, hogy Barsvármegye székhelye, amelynek a napokban egy lévai küldöttség **Lévára** való áthelyezését kérte, hagyassék meg **Aranyos-Maróton**.

Szell Kálmán miniszterelnök kijelentette válaszában, hogy a kérdés érdemére nézve nem nyilatkozik,

BELFÖLD

Darányi a Székelyföldön. **Darányi Ignác** földmívelésügyi miniszter ma reggel 6 órakor elutazott Koizosvárról és Székelykocsárdra, **Radnóti, Mezőkapus és Mezőbánd** községeken keresztül délután 1él 4 órakor Marosvásárhelyre érkezett s a **Transsylvania** fogadóba szállott. A miniszter mindjárt megérkezése után fogadta a tisztelő küldöttségeket.

Mindenekelőtt **dr. Sebess Dénes** országgyűlési képviselő vezette a miniszter elé a szántóvetők egyesületének 80 tagból álló küldöttségét és köszönetének adott kifejezést, hogy a miniszter személyesen

nánk a viláért sem!... Ekkorra várják az atyafiakat, legfőbbképpen azt a töpött, ráncos képű asszonykát, aki fűt mint a pityer a kerékvágásban és olyan sovány, hogy a csipején alig akad meg a szoknyája; meg azt a másikat, aki lassan túttyózza a tömérdék ruhától, melyet magára akaszt és amely tömérdék ruha minden lépésénél szinte félkört ír le maga körül. Meg azt a harmadikat, aki olyan gusztyusosan tud fohászokdni és a könnyei minden szüntelen készen vannak a szemében; két oldalt a szája szögletét, ha kell, ha nem, folyton törülgeti és az orrával szíogat. ... ezeket és még egy párat, akik ritkább vendégek az öregeknél, mert fiatalok és hivalkodók, szeretnek dévajkódni és egy-más szót el-elodbnak, amely tempónak nincsen helye az öregeknél...

Csakugyan ezek az atyafiak megjötték szépen vasárnap, csak az a sovány, töpött képű nem, aki köténye alatt kis bögrével szok az öregekhez beköszönten: Ő tudja, miért... A többiek megjötték annál is inkább, mert már valahogyan neszét vették a nagy újságnak. Összebujtak a kis földes szobában és óbezoltak. Az a könnyen rivó asszony öreg könnyeket hullatott és nagyokat sóhajtott és hajtogatja, hogy milyen boldog az, aki azt teheti, amit a nénemasszony meg a József bátyámi!... Az öregek templomos ájtatosságú hárították el magukról az érdemet és mondogatták: nektek is részetek van benne, lölköm asszony-ösöm!

Leírták össze-vissza, milyen is lesz az a szép zászló, a nyele, a sallangja, ezze-azza. Kijelölték már azt a hajadont is, aki majd viszi, annak a fehér ruháját, koszoruját. Megállapították, hogy valahány szent-társulati tag meghal, mindet ki kell majd kísérni azzal a szent zászlóval... ily féle terveknek már egészen a közepén voltak, mikor egyszerre, mint a förgetet, jött az az szott testü atyafi, aki mind az ideig nem jutott el. Ezt az áspisforma sz-

zonykát előntötte az epe, mikor megtudta a zászló-históriát és egyszerűen úgy érezte, hogy ő azt a sok kis bögre ételt nem is az öregeknek vitte, hanem anyyi, mintha az utcára öntötte volna. Mert azok az öregek, ime! nem azonszerint gondolkodnak, mint ahogy ő szerette volna terelni a gondolatjaikat. Azért is cserregett, mint valami éhes szarka és kötözte fejénekét szüntelen, mert fölfölbomlott a feje kapkodásában. A kis szobában csörd lett, mint mikor vihar tör ki.

— Oh, oh! mit hallok, mit — tört ki a vihar az asszonyka éles nyelvén — vénségükre bolondulnak meg keetek!

Az öregek, mint két vén fa a villám cikázásánál, szinte megkövültek. Az asszonyka mind sivítőbban folytatta:

— Aki kódis, az kódis... Mit kíván az Isten a kódisul? Semmit. A kódis maradjon kódis, aztán vizsgáljon a rizs-rössz kis pénzére; szorítsa a markába, hogy vénségére az atyafiaknak nyűge ne legyen... köll is az Istennek olyan — legutolsó garas!... Oh, oh! a vénségükre így megbolondulni... ászlót csináltatni hatvan pöngéért, hogy diszerjék, magasztalják iket!... piha!... tudják keetek, meddig élnek? orrukra van írva?... ha Isten nyomorúttjai lesznek, kérjenek majd az ászlójuktól... piha, ilyet, ilyet!...

Az öregek, meg az atyafiak is, mikor föl-ocsudtak a rémületből, csigatták a dühös asszonyt: „Nani tel... ugyan Nani!...“ De ez csak olaj volt a tüzre. Utóljára annyit kiabált, pörölt, hogy szüneteket kellett neki tartani és futtatott, mint valami lyukas futját. Födbölbálta az öregeknek a kis bögre ételeket, amiket a köténye alatt hordogatott, meg az egyéb sziveségeket; utóljára még akkorát is mondott, hogy meg se tudjanak halni az öregek nyugodtan, hogy ilyen bolondot tettek vénségükre.

Aztán ment azonszerint, ahogy jött és be-

futotta a falut, fölygajtotta az embereket, az irigyeket, akik irigyelték az öregeknek jámbor áldozatát; a fősvényeket, akik miatt összedőlhetne a sovány kis templomuk, meg sem nyulnának hozzá! kúsjuk hegyével sem. Az öregek pedig összebujtak a földes szobájukban és mint a vihar-tól tépett fák, egészen elpillestek. Az asszony törölgette a szemét és motyogta: Oh, oh! ha tudtuk volna... oh, oh! ez a Nani! de ráéhezett arra a kis pizinkre!...

Az ember meg folytatta... nem csudálnám, ha nem maranna több utánunk! De hát ez a kis ház kutya?... az öt mirós föld kutya? a negyven forint derik pizünk kutya, aki a Csapos Pálékná van?... ere a hatvan pöngére fenekedett annyira, akik az ótára akurunk tennyi? Ebadta Nanija!... kitagadjuk a jussosulásbu!... ki...
Ne vitsei kee az Isten ellen! — csigattá az asszony és potyogtak a könnyei.

Urnapij a piros selyem zászlot vidáman lengette a szél, mint valami pünkösdi rózsát; fehérruhás koszorus-lányok környékezték elől, hátul és lilomszálalt tartogattak a kezükben. Ugy lobogott a szép zászló, mintha a menyekbe kívánkoznék... Es mégis mennyien voltak, akik pittyegtek, mustrálgatták és ósarólták — mindenekelőtt az éhes atyafiak.

A szegény öregek, mint a tépett fák, hátul szomorúan ballagtak, szinte úgy hajtották a procecciót. Nem mertek a szép zászlóra nézni. Véres, sebes volt a lelkük az atyafiak marásától... Pedig az ilyen vén sziveknek a sebbe olyan nehezen gyógyul és olyan igen-igen kell tapasztogatni az ilyenféle orvossággal: a jó Isten a jókat próbálja!

mig az ügy állásáról a apos meggyőződést nem szerzett.

Nagyon sajnálja, hogy ez a versengés Páris-megyében előállt, azért, mert általában ilyen kérdéseknél az abszolút tárgyalosság rovására történik minden, ha hevesebb irányú vagy hevesebb szellemű mozgalom gyakorol befolyást az állásfoglalásra. A versenyt inkább ott szereti látni, ahol vállalt versenynek egymás jólétének biztosításáért, egyik is, másik is a maga érdekeinek az előmozdítása után; viszont mindig kelemetlen az, ha versengést lát, ahol egyik a másik ellen, egyik a másik rovására versenyez. (Eljenzés.) Ez nem akar állásfoglalás lenni sem Aranyos-Marót mellett, sem Aranyos-Marót ellen, sem Léva mellett, sem Léva ellen. Ez általános tézis. E kérdés megítélésénél szem jogja szem elől tévesztés az azokat a nagy szempontokat, amelyeknél fogva a vidéki városokat, az egyes törvényhatósági városokat, akár törvényhatósági joggal vannak felruházva, akár nem, akár milyen adminisztrációs struktúrával bírnak, de amelyek a vidék társadalmi és gazdasági életének főcsúcsai, minél hatékonyabban és minél erősebben gyarapítani, fejleszteni és erősíteni törekszik. (Élénk helyeslés.) Sulyt helyez Aranyos-Maróra (Eljenzés.) Éppúgy, mint Lévár, de leginkább sulyt helyez a testvéries összetartásra, a jogosság és a méltányosság tárgyilagossá szemléletében. Ez jogja vezetni ebben a kérdésben is. Nagy dolog az, egy megye székhelyének az áthelyezését megbeszélgetni. Sokkal könnyebb, legalább sokkal jobban esik adni, mint elvenni; sokkal könnyebb — habár nem mindig könnyű az sem — építeni, mint rombolni; mert ha fizikailag rombolni könnyebb is, de szellemileg és a szónak erkölcsi tartalma tekintve, bizony sokkal keservesebb dolog az és sokkal nagyobb óvatosságot és sokkal nagyobb meggyőződést igényel. (Élénk tetszés, éljenzés és taps.)

A megyei székhelyek kérdése, amelynek különösen országos rendezése, ha éppen e peroben nem is aktuális, de igenis aktuális lesz a nagy közigazgatási reform keresztülvitele alkalmából, igen jelentékeny és fontos kérdés. Döntök e tekintetben országos szempontok, és azután a helyi viszonyokat illetőleg az elhelyezési, közlekedési, gazdasági és kulturális állapotok, a fekvés és — hozzáteszi — a történelmi hagyományok. (Helyeslés.) Az a körülmény, de ez megint nem akar Aranyos-Marót mellett állásfoglalás lenni, hogy van-e gimnázium vagy nincs, az nem döntő. (Élénk éljenzés.)

Legyenek meggyőződve, — így szólott végül — hogy amint önöket szívesen elfogadom és meghallgatom, épp úgy mint a lévaiakat, csakugy, amint veük szemben tettem, biztosíthatom önöket is, hogy a legnagyobb tárgyalossággal és lekiismeretességgel megérvélve minden érvet és szempontot fogok meggyőződésem szerint dönteni és a meggyőződésemért helyt is állani. Előtem sem ebben, sem más hasonló kérdésben nem irányadó egyéb, mint első sorban az ország nagy adminisztratív érdeke és e mellett azok a többi nagy szempontok, amelyekre mint belügyminiszternek sulyt kell helyezni: hogy melyik az a pont, amely adminisztratív, politikai, társadalmi, nemzeti, kulturális, gazdasági érdekből figyelembe jöhet. Ily szelemben fogok e kérdéshez hozzájárulni és bármi legyen elhatározásom leg-enek arról meggyőződve, hogy az a tiszta igazságnak forrásából fog febugyni. (Tetszés.)

Ez az, amit válaszolhatok, sem több, sem kevesebb; ezt vigyék meg küldőiknek. (Hosszas, élénk éljenzés.)

Ezután Pócs Sándor igazságügyminiszter fogadta a küldöttséget akitől dr. Belicz Pál kérte a törvényeknek továbbra is Aranyos-Maróton való meghagyását.

Pócs Sándor igazságügyminiszter kijelentette, hogy az igazságügyi kormány egyáltalán nem inoiciálta ezt a kérdést, sőt az igazságügyi kormány oiy álláspontot foglalt el, amely egyenesen a székhelyáthelyezés ellen szól, amennyiben az igazságügyi kormány néhány évvel ezelőt elítélte; azonban azokat az érveket amelyek a lévaiak felhozta, majd megismertetés tárgyává fogja tenni; de nem is annyira tőle függ az, hogy a kérdés hogyan dőljön el, hanem fog lüggeni a társmiszterektől, első sorban pedig a megyétől magától, mert ha a megyeszékhely átmev Lévár, és az összes többi intézmények és hivatalok is átmennek Lévár, akkor csak jó kérdése az is, hogy az igazságszolgáltatás székhelye, a törvényeszk is oda áthelyeztessék; ez elen azután nagyon nehéz volna küzdeni és állást foglalni, de azt mondhatja, hogy amint a lévai küldöttségnek is mondtam, inoiciálni a dolgot nem fogja.

Lukács László pénzügyminiszter, aki éppen a pénzügyi bizottságban volt eloglalva, csak némi szünet után fogadhatta a küldöttséget, amelynek nevében Persay Ferenc megyei főügyész kérte a miniszterőt, hogy a pénzügyigazgatóság székhelye Léváról Aranyos-Maróra helyeztessék át.

Lukács László pénzügyminiszter válaszában kiemelte, hogy a megyei körök nézeteltérésére nagyon nehéz és kényessé teszi ezt a kérdést. Tagadhatatlan, hogy sok pro és kontra érv hozható fel, amint tényleg hozatik is fel; az egyik részen áll a történelmi múlt, a jelen állapot, bizonyos más körülmények, a másik részen áll a törvényességre való hivatkozás. Azt hiszi azonban, hogy valamint a másik küldöttségnek, nem mondhatott mást, úgy most sem mondhat egyebet, mint azt, hogy a kormány ebben valamint más kérdésben is nem helyezkedhetik és nem is helyezkedik a lokális érdekek állásponjtára, hanem tisztán és kizárólag a vármegye összességének az érdekeit kell, hogy szem

előlt tartsa és ahhoz képest kell, hogy a kérdést eldöntse.

A pénzügyminiszter beszédét is megjelenezte a küldöttség, mely megnyugodva utazott haza.

KÜLFÖLD

Chamberlain délafrikai utja. Angol parlamenti körökben nagyon kedvezőleg fogadják Chamberlain délafrikai utjának terveit, mert remélik, hogy a délafrikai problémákat megoldja. A miniszter külön hivatalnokai kart vizsgáolja. Az utazásra nagyon készülnek, de még nem bizonyos, hogy Chamberlain melyik utirányt választja. Londonban azt szeretnék, ha legelső állomása Natal lenne, jutalmul azért a hűségért, melyet Natal lakossága a délafrikai háboruban tanusított. Dél-Afrikában is kedvező benyomást gyakorolt Chamberlain terve fogatására nagyon készülnek. Több hajótársulat külön hajót ajánlott föl a miniszternek, de valószínűleg hadihajót fog használni.

Az osztrák Reihersathból. A mai ülésen beérkezett irományok közt volt Kienmann, Hofer és társai interpellációja, amelyben azt kérdezik a honvédelmi miniszterőt, hogy miért bízták a wöllersdorfi lövészgyár építését a Grünwald és Schiffer magyarorszádi cegre; továbbá Berger és társai interpellációja, amelyben azt kérdezik a kereskedelmi miniszterőt, igaz-e, hogy miként Stibral osztrálytönök a Duna-gőzhajózási Társaság hivatalnokainak küldöttsége előtt, ő is megelégedését fejezte ki azon, hogy a hivatalnokok azonosítják magukat a társaság igazgatóságával.

Hartel közoktatásügyi miniszter a bécsi műegyetem helyiségei tárgyában hozzáintézt interpellációra. Witek vasuti miniszter néhány interpellációra válaszolnak, aztán felállt Koerber miniszterelnök és kijelentette, hogy úgy ó, mint a honvédelmi miniszter megtagadja a választ Malik interpellációjára a gráci német dalosnepen történt események vonatkozására. Nem akarnak kitérni a szóbanforgó események tárgyalása elől, de mincs az a miniszter, aki válaszulna olyan kérdésre, amelyet csak azért tettek, hogy az immunitás védelme alatt kvalifikálhatatlan támadások intézhessenek ama legűbőbb helyen, amely előtt a legszenvedélyesebb politikus is tisztelettel hajol meg. (Helyeslés.)

Schönerernek a prágai rendőri közlőnyben megjelent közérvény tárgyában előterjesztett interpellációjára azt válaszolja a miniszterelnök, hogy a kormány ebben a hamisított hirdetésben az idegen szuverenitét megiltozt tiszteletnek teledősség nélkül való megsértését látja, amely ebben az esetben annal súlyosabb, mert felségség uralkodónk hü barátjáról és szövetségeseiről van szó. A főbűnöst eddig nem sikerült kinyomozni, de a kormány mindent elkövet, hogy megfelelően járjanak el azokkal szemben, akik kötelességmunkáikkal valódtalok.

Daszynski megkölja a kelet-galiciai mezei munkások sztrájkjára vonatkozó indítványának sürgősségét.

Mielőtt a ház áttér a sürgős indítványok tárgyalására, Kaiser alelnök utólag rendretusítja Breiter a legűbőbbi beszédeben ismételten tett impariamentáris kifejezéseket.

Daszynski sürgős indítványa megkölésében statisztikai adatokkal kimutatja, hogy milyen inéges helyzetben vannak Galicia lakosságának legszelesebb rétegei és azt mondja a gyermekök között, hogy a gyermekeknek 36-40%-a íazik, az iskolásgyermekek éheznek, a halandóság nagy és a kivándorlás jésztő arányokban nő. A lakosság szomorú életviszonyainak bizonyosságát jelmutat egy darabot abból a kenyérről, amelyivel a galiciak lakosság táplálkozik.

Pernerstorfer: A lengyel klub urai is ilyen kenyeret esznek?

Schuhmeier: A fegyházban jobb kenyeret esznek!

Daszynski folytatja beszédét és azt mondja, hogy a lengyel klub interpellációja a mezei munkások sztrájkja ügyében alávaló denunciaciója a szegény rutén sztrájkolóknak, amelyek az a célja, hogy szaporítsák Galiciaiban a rendőrséget és a csendőrséget. (Élénk helyeslés és szocialdemokraták részéről.) Galicia nem javulhatna a viszonyok mindaddig, míg meg nem török a slacheoik politikai hatalmát, amelyet a birodalmi választási törvény nekik ad. A miniszterelnök a kerületi ionkökkel szemben tehetetlen. A slachta működése nagy űrt támaszt a parasztság és a birtokos-osztály között. Ora mi a lengyel klubot és a kormányt, hogy ne hozzanak be idegen munkásokat, mert ez nyílt lázadásra vezetne. Parlamenti bizottság kikűldetését és indítványa sürgősségének megszavazását kéri.

Utána Koerber miniszterelnök szözlalt fel és konstátálja, hogy a galiciak eseményeknél a berkérésű áított ugyan előlterben, de rőpíratok terjesztése után, melyeknek adatait a szembetűnő valótlanosságok dacára elhitték, politikai igaztás is mutatkozott és válságos jellegű adott a mozgalmak. A miniszterelnök a leg-határozottabban visszautasítja a hadsereg ellen jehozott vádakat és konstátálja, hogy senkit sem öltek meg és a sebesülések száma igen csekély, és kijelenti, hogy a katonai parancsnokok magartatása és higgadtsága teljes és korlátlan elismerést érdemel. A teljes törvényes támogatásra számíthat a rutén nép is, mely hasonló utakon halad. A kormány komolyan törekszik a galiciak gazdasági állapotok javítására és pártatlansággal, de teljes erélyvel fogja teljesíteni azt a kötele-

séget, hogy a lakosság nyugalmát minden körülmények közt biztosítsa. (Tetszés a lengyeleknél. Ellenmondás a szocialdemokraták részéről.)

Abrahamovics Dávid előlja a három indítványozó állításait és különösen tiltakozik Breiter eljárása ellen, aki az immunitás védelme alatt egész osztályokat, a császári hivatalokat és a tiszteket gyaldatja. Egyebekben hivatkozik a miniszterelnök mai tejetetésire, aki konstátálta, hogy a sztrájkmozgalomnak politikai háttere volt.

A tárgyalást ezután félbeszakították. A legközlebbi ülés holnap lesz.

Bécs, október 28.

Dr. Pientak galiciak miniszter lemondani készül, mert a lengyel klub egy része azzal vádolja, hogy a jövő évi költségvetésbe a stanislau rutén gimnázium létesítésére felvett tételt, amelyet a tartománygyűlés még nem szavazott meg, elnézte s a lengyelekkel szemben kötelességet mulasztott. A lengyel klub vezérferfiak azon fadaroznak, hogy elterítsék Pientakot lemondási szándékától, de eddigelé ez nem sikerült.

Francia tisztek Elzászban. André hadügyminiszter figyelmezteti a katonatiszteket, hogy Elzász-Lotharingiába nem szabad engedelm nélkül menniük, és hogy azokat a tiszteket, akik ez ellen vétnek, fegyelmi uton megbüntetik. A hadügyminiszter azt ajánlja tovább a tisztekeknek, akik engedelmet kapnak, hogy Németországban és különösen Elzász-Lotharingiában tartózkodjanak, hogy viselkedésükben és társaságuk megválasztásában nagyon óvatosak legyenek.

HIREK

Budapest, október 28.

BUDAPESTI NAPLÓ. Október 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelet olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

A hercegprímás nevenapja. Vaszary Károly bíboros hercegprímás október 30-án, esütörtökön ünnepli nevenapját. Ebből az alkalomból az udvari papok és a primási uradalom tiszteje Esztergomból a fővárosba jönnek s a kerületi papsággal együtt tisztelegni fognak a bíboros egyházejedelménél.

A cár látogatása. Kopenhágából jelentik, hogy a dán udvarban azt beszélik, hogy Miklós cár november derekán négy napra Rómába megy, ahol a pápát is meg fogja látogatni. A cár ezután ellátogat Cetinyébe. Athénbe is esetleg Konstantinápolyba. Ezt az utat a Standard jachtal teszi meg a cár.

Edvárd király a Rivierán. Párisból jelentik, hogy a Figaro értesülése szerint VII. Edvárd király november 8-13-ig jelen lesz a cannesi regattán. Ez alkalommal a király jaktján több kirándulást tervez a Riviera kikötőbe.

Wlassics Gyula Erdélyben. Brassóól táviratozzák: Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter ma reggel folytatta a brassói iskolák megvizsgálását a görög keleti román főgimnáziumban, ahol a tanulókat maga megvizsgáztatta. A miniszter közel két óra hosszaiig időzött ott és azután a görög keleti román kereskedelmi iskolát, majd pedig az állami kereskedelmi és a polgári leányiskolát vizsgálta meg. A miniszter a bolgárszegi görög keleti román népiskolát is megvizsgálta, délután pedig a csángó-magyar általános iskolába látogatott el. Később a miniszter Nagyszébenbe utazott, hogy ott is meglátogassa a szász iskolákat.

Korányi tanár beteg. Mint részvétellel értesülünk, Korányi Frigyes főrendiházi tag, egyetemi tanár régebbi meghűlés felújulása folytán néhány nap óta ágyban fekvő beteg és ennek következtében az egyetemen előadást nem tarthat.

Kozma Sándor síremléke. Egy kiváló jogászokból alakult bizottság tudvalevőleg gyűlést utján síremléket emelt néhai Kozma Sándor budapesti főügyésznek a nagyevű jogtudósának, akinek korszakalkotó működése a büntető jog terén példaképpen áll a fiatalabb jogásznemzedék előtt. A síremléket november hó másodikkán leplezik le a kerepesi sírkertben, emlékbeszéd kíséretében.

Kitűntetés. A hivatalos lap mai számának közlése szerint a király Sámuel Ferencnek, az Országos Iparegyesület ügyészeknek és pénztárnokának a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta. Sámuel Ferenc az Iparegyesület legrégibb tisztviselője, aki harmonizáló év óta szolgálja az legrégibb és legelőkelőbb közigazdasági egyesületünket, s az iparügyeknek mindig buzgó munkása volt. Kitűntetését, amelyre az egyesület hatvanéves jubileuma adott alkalmat, becsületesen megérdemelte.

— **A király nem szereti a politikus professzorokat.** A király ma hosszabb kihallgatáson fogadta Palacky egyetemi tanárt, aki egy nemrégiben nyert kitüntetését köszönte meg a királynak. A *Filinsky Listy* című újság erről a kihallgatásról azt írja, hogy a király fölpanaszolta a professzornak, hogy az utóbbi időben az egyetemi tanárok nagyon sokat foglalkoznak a politikával és azt mondja Palacky tanárnak, szívesebben venné, ha az egyetemi tanárok figyelmüket inkább a tudományokra fordítanák.

— **Lapponi doktor nagybeteg.** A pápa orvosa, Lapponi doktor, mint Rómából táviraolták, súlyosan megbetegedett. Tegnap este Mazzoni tanár részvételével az orvosok konziliumot tartottak s a fölött tanácskoztak, hogy meg kell-e operálni a pápa kedvét, régi orvost. Lapponi betegsége idején Mazzoni tanár helyettesíté a Vatikánban. Egy éjjel érkezett távirat szerint az orvosok az operáció mellett nyilatkoztak és dr. Mazzoni tegnap Lapponin vakbéloperációt végzett, mely teljesen sikerült. A műtét előtt és utána Mazzonit a pápa fogadta, aki meleg érdeklődéssel tudakozódott Lapponi állapota felől.

— **A király elismerése.** A hivatalos lap ma száma közli, hogy a király dr. Thallóczy Lajos közös pénzügyminisztériumi levéltári igazgatónak és osztályfőnöknek a bécsi Teréziumnál viselt tanári állásától saját kérelmére törölték dímentese alkalmából elismerését tejezte ki.

— **Debrezencen hivatalos vendég.** Debrezencen hetek óta valami lelövására készül egy török tiszt. Hogy miért éppen Debrezencen, az olyan rébusz volt, amin elfelejtettek gondolkozni a debreczeniek. Mert hát ha valaki becsületesszándékkal el akar mondani egyet s mást, ami ne maradjon titok, mégis csak Budapest volna elsősorban az a város, ahol — magyar földön — világá kellene hogy bocsássza az igazságait. A tiszt ur neve Abdullah Nedjati s szörnyen exotikus katoná. Kabátja perzsa tisztí szabást utánoz zubbony, vállain és karján paszomáttókkal és arany csillagokkal. Nadrágja vegyest huzár és lengyel szabás közt ingadozik, kardja kézbizonyos magyar közhuzárú kard, csizmája pedig szőges veretű mezei munkás-csizma. Mellét zagyván ékítették a bajor, perzsa, török, boer, spanyol érdemeik. Volt köztük zsidó csillag és Kossuth-ereklye kép, továbbá osztrák-magyar hadiérem. Egyebektől eltekintve, ez okozta a vesztét a vívő töröknek. Hogy szerette meg a mi hadiérmeinket? — Ez volt a kérdés, ami azonban jó későre jutott eszébe a debreczeni rendőrségnek, mert míg kislit, hogy az effendi közönséges svábák, már hetekig előkézdőt a vívót a hajduvárosban. Most azonban végérvényesen kiderült, hogy a kapitány: csalós, kényszerrellel indították el Konstantinápolyba.

— **Nyolcszáz kuli katasztrófája.** Egy Hamburgból érkezett telegramm jelenti, hogy egy sanghaji távirat szerint a Seang Leong angol gőzös, amely Szingapurban lakó kínaiakó, augusztus elején 800-nál több kuli és 33.000 pikul rizzszel Penangból jött Amojba érkezett. Az Ostasiatischer Lloyd jelentése szerint a hajó Szvatov közelében elsüllyedt. Eddig a hajónak csak egy mentőbójáját találták meg, amelyet nemrég átadtak az amoji angol konzulátusnak.

— **Tolsztojt hódít.** Pétervárról írják, hogy a szent szindóns hiába igyekezett a legerélyesebb rendszabályokkal elnyomni Tolsztojt követőit, a Tolsztojszka különösen a jaroslaji és kastromai kormányzóságokban egyre gyarapszik. Most a szent szindóns más eszközhöz folyamodott. Ugyanis kiküldte Sergius János kronstadti archimandritát, akit egész Oroszországban látomásokként tisztelnek, hogy térítse vissza az eltévedt embereket az ősi hitre. Az archimandrita el is indult a térítő körútra, de a missziója aligha jár sikerrel, mert például Makariev városában a nép meg sem akarta hallgatni, több helyen a csendőrség oltalma alatt tudta csak beszédét megtartani. Így is sok helyen véres verekedés tört ki a szent beszéd alatt az óhittek és a legújabb hittek közt.

— **Tanulmányút.** Kőrössi Henrik központi szolgálata berendelt királyi tanfelügyelőt a közoktatási miniszter Németországba küldte ki az államalag segélyezett népisiskolák tanulmányozására. A kiküldött tanfelügyelő a németországi tanfelügyelők iskolafogóvási módszerét, a népisiskolai illusztrált olvasókönyveket és a beszéd- és értelemgyakorlatok keretében a szemléltető oktatást fogja különösen tanulmányozni. Kőrössi Henrik holnapután indul el tanulmányútjára.

— **A Dunán szerzője meghalt.** Egy régi, régi dal, amely valamikor esztendőnkön keresztül üldözött. Ebrezdek emlékeztünkben, olvasván a hírt, hogy *Jovánovici*, a népszerű román zeneszerző, a romániai zenekarok felügyelője tegnap *Lukarestben* meghalt. Egy keringője, a *Dunán* mesés népszerűsége tett szert, nálunk is, másutt is. *Oh álmódm boldogságról szól* . . . mindenütt felhangzott, hozta a cigány, tujta a katonában, nyugte a kintorna és lityülte mindenki. Most már egészen feledésbe ment és szerzőjének meg kellett halnia, hogy még egyszer eszünkbe jusson.

— **Bécs város kikötője.** Bécsből táviraolták, hogy ő felsége ma déli egy órakor nagy ünneppel megnyitotta a freudenau teli kikötőt. A király az alsó-ausztriai helytartó üdvözlő szavaira beszédet mondott, hangsúlyozta a teli kikötő jelentőségét és az ég áldását kérte a vállalatra. Azután a dunaszabályozási bizottság gőzösen körutat tett a kikötőben. Két órakor ő felsége a jelenvolt főhercegek, a miniszterek és a többi vendégek kocsin visszatértek a városba.

— **A vár rejtelméi.** Néhány évvel ezelőtt történt, hogy egy Várban nyugalmú huzár alatt beszakadt a föld. A huzár — amint később a vizsgálat kiderítette — nem esett volna nagyot. Talán mindössze egy ölnyi mélység volt alatta. Ő azonban abban a pillanatban, amikor még csak sejtette, hogy nem biztos alatta a talaj, keményen megsarkantyuzta a lovát s a ló kiugrott a biztos földre, mögötte pedig beomlott egy nagy darab kőzet. Akkoriban bizonyították is, hogy micsoda esoda történt a huzárral, akit elevenen akart elnyelni a pokol s rájötték arra, hogy a vár alaposan alá van aknáva. Vár, amiből ki is kellett menni valahogyan, ha már benn nem lehetett megmaradni . . . A vizsgálat azonban megelégedett ezzel az eredménnyel — mostanáig. Most azonban az történt, hogy a Disz-ter közepén körülbelül száz négyzetméternyi terület lesüllyedt. Már nem egy, hanem száz huzár lova patkójának megfelelő terület — s ma már a veszedeleme se mutatkozik olyan kicsinek, mint amilyen volt az a huzár idejében. A mérnöki hivatal szakértői konstatálták, hogy két-három emeletre menő mélységben üres a föld a Várban — alagutak, folyosók vannak a hegy gyomrában, amelyeket valószínűleg még a török világban ástak, hogy erugrat nyerjenek, ha sutytyomban ki kell vonulni. A hegy gyomrában levő ezeket a beletek előbb alaposan ki kell ismerni s azután valószínűleg be kell tömni valamennyit. Ez a munka szép pénzbe kerül majd — s csodálatos, de úgy van, hogy ma fogunk hadi sereget fizetni az utolsó budai pasának.

— **A kisebb tisztviselők séréme.** A tisztviselői fizetések tervezett rendezéséről megjelent közlemények nem keltettek általános megnyugvást az érdekeltek körökben. A fizetésrendezésnek ismertetett módja főképp a kisebb javadalmazású tisztviselőket ejtette igazalomba. Panaszukat egy terjedelmes írtban hozták nyilvánosságra, kiemelve azt, hogy a felhatalosok által meg nem cáolt fizetésrendezési tervet kétféle mértékkel mér, mertők, mint ki is mutatják, főképp az első évrben még rá loának fizetni a „javításra”. A másik sérelmes intézkedése a tervezetnek, hogy a tisztviselőt nem abba a fokozatba helyezi, a melyikben volt, amelyhez tehát már szerzett joga van, hanem a szerint, amennyi időt abban a fokozatban már elöltött. Szerintük tehát meg fog történni — egészen úgy, mint 1893-ban — hogy visszaesik az alsóbb fizetési fokozatba. Igaz ugyan, hogy még így is nyer fizetésében, de a magasabb rangosztályba ki nevezetésre való igénye meg van ezzel nehezítve az által, hogy előtte áll még egy fizetési fokozat. Ennek a nehézségeit is a kisebb fizetési tisztviselők fogják megérezni. Érthető tehát, hogy az érdekeltek tisztviselői idejekorán megmozdultak, hogy kiküzdhesék jogos óhajataikat. A megalakult előkészítő-bizottság e hó 30-ikán a budai Vigadó sörösarnok helyiségében ülést tart, amelyre a tisztviselőket ez uton is meghívja.

— **Muzeumok és könyvtárak.** A *Muzeumok és könyvtárak országos bizottsága* ma délután ülést tartott, amelyen az előző *Berzovica* Albert jelentést tett a kultuszminiszter 40.000 koronás államsegélyéről és annak hováfordításáról. Ennek kapcsán örvendetes tudomást velle a bizottság a népkönyvtárak folytonos szaporodását. A napirend legfontosabb pontja volt az *ingó műemlékek és leletek védelméről szóló törvényjavaslat* tervezetnek tárgyalása. A leletek ügyének törvényhozási rendezésének előkészítésére még 1899-ben bízta meg a Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsát a közoktatásiügyi miniszter, s a Tanács mai ülésében ütdőelőrai szaktanácskozásban általánosságban megvitatta azt a törvényjavaslattervezetet, melyet az országos főfelügyelőség *Fraknói* Vilmos püspök előnklete alatt ismeltelen tárgyalta, s melynek szövegét *Wosinszky* Mór készítette. A javaslat részletes tárgyalását egy későbbi ülésre halasztotta a tanács s erre az alkalomra az előnk indítványára kiegészítette magát az igazságügyminiszter s a közalapítványi igazgatóság egy-egy kiküldöttével is.

— **Figyelmeztetés.** Valami családövekezet *A Hét* című hetilap nyugtázt rendszeresen hamisítja és olyanoknál, akikről feltételezi, hogy a lapot járatták, az előfizetési díjakat beszédi. Ezek a hamisítványok semmiben sem hasonlítanak ugyan *A Hét* nyugtáéhoz, mégis akadnak, akik e nyugtákat honorálták. A rendőrség nyomoza a családokat. *A Hét* kiadóhivatala pedig azzal a kérelemmel fordul a megkarosítottakhoz, hogy neki a hamisított nyugtákat rendelkezésre bocsátani sziveskedjenek, miután azokat teljes értékükben beváltani, illetve a lapot nekik az előfizetés tartamára megküldeni óhajja.

— **Védekezés a tüdővész ellen.** Rettentetes csapás Magyarországra, de különösen a fővárosra nézve az a tömeges halálozás, amit a tüdőbaj követel tőlünk, a földön majdnem a legnagyobb az arányszám, amit a mi nembánomságunk produktál ebben az élet-halálküzdelemben. Talán éppen csak Oroszország áll még mögöttünk. S hogy annyira reánk súlyosodik ez a csapás, annak az az oka, hogy nem veszzük eléggé komolyan a veszedelmet s persze a védekezést se. A mi szemünk megvilágításában ezer fontosabb kérdés van, mint ez, ami pedig évről-évre rabolja el tőlünk az embert. Azonban — úgy látszik — mégis elkezdjük végre a komoly akciót a láthatatlan, egy-egy lehelletben fenyegető veszedelem ellen. A főváros — külföldi példák után indulva — arra törekszik, hogy elrendelje a kötelező fertőtlenítést minden olyan lakásban, amelyben tüdőbeteg élt vagy meghalt. Ami voltaképpen úgy megy. Ez az energikus védekezés mindenfelé használna járt, ahol bevezették. A tüdőbetegek aránya nagy esbkenést mutatott a fertőtlenítés után ahhoz képest, amilyen azelőtt volt. A főváros rendezet-tervezetnek ezek a főbb pontjai:

A fertőtlenítés kötelező: a kolerikus, ragályos fertőző betegségek, a tüdővész és az állati fertőző betegségek esetében. A kötelező fertőtlenítést mindazonokban a helyiségekben és tárgyokban végre kell hajtani, amelyek a beteg körül, vagy használatában voltak. Így fertőtlenítendő a temetéseknél használt díszítő posztók és ruhák is.

A közegészségi és állategészségügyi fertőtlenítés — akár telefon utján is — a kerületi előjáróságoknál, vagy a fertőtlenítő intézetnél kérhető. A fertőtlenítést a bejelentés után lakásokban 15, egyéb helyeken 24 óra belül végre kell hajtani.

A kötelező fertőtlenítés közegészségi esetekben díjtalan.

Ellenben díjazás alá esik az állategészségügyi kötelező fertőtlenítés és azok a fertőtlenítések, amiket magánlelek kívánására végez az intézet. A fertőtlenítés díjai:

1. Isztállónál állategészségügyi esetekben: megterítendő az elhasznált szerek értéke 100 grammonként 3 korona; minden közreműködő személyi tejenként és naponként 3 korona; a luvarok párja naponként 16 korona. Félnapra a díjak fele, éjszaka a kétszerese fizetendő.

2. Lakásoknál (nem kötelező esetekben): egy szoba, konyha, előszoba, éléskamra, fürdőszoba, klozett fertőtlenítés 20 korona; minden további szoba 15 korona. Egyéb helyiségek: műhelyek, boltok, raktárak stb. az első tétel szerint díjazandók.

A kötelező fertőtlenítés elmulasztását, amennyiben súlyosabb beszámítás alá nem esik, 100 koronával büntetik. Minden előforduló esetben a kerületi előjáróság az elsőloku hatóság.

— **Az utca nem okoskodik.** A cambridgei cirksznak tegnap boer vendégei voltak. Három vezér, akik a háborúról, élményeikről tartottak volna bizonyára nagyon érdekes előadást, ha bele nem szól a produkcióba az utca. Az utca szava pedig mindenfelé hangos. Egy-könnnyen el nem hallgatható. Az utca argumentuma a faszterkő s azt nem állítja meg a utjában semmiféle okoskodás. Ezekkel az ervekkel tették lehetetlenné a boerok előadást is s jó szerencse, hogy a rendőrség résen állott, mert az igazolt tömeg halálra kereste a vezéreket. Végre is a rendőrség szétverte a tüntetőket. Kreutzinger egy kótalan át menekült meg a nép dühe elől. — Az angol lapok általában rosszallják a tüntetést, mert mind a három boer vezér arról nevezetes a többi boer harcok között, hogy igazi hivatalt voltak a bétének és csak az események sodorták bele őket a háboruskodásba. Az utca azonban nem okoskodik.

— **Botrány a bécsi városában.** Bécs város mai közgyűlésén, mint tudósítónk telefonozza, megint hevesen összetűzték a szocialisták és Luenger hívei. A mikor a választói névjegyzék összeállítására vonatkozó tanács előterjesztést felolvasták, *Schuhmeier* folyton közbeszóvalokkal ingerelte a többséget. A keresztény-szocialisták egyike végre megunta a dolgot és súlyos sértéssel válaszolt.

Schuhmeier felugrott és egész erejéből átkiáltott a keresztény-szocialistákhoz:

— Aki azt mondja, az aljas gazember! Nagy lárna lett erre, A többség felől röpöködtek a kiáltások:

— Ki a zsidó!ával!

— Dobjunk ki!

Nagysokára helyreállott a nyugalom s a polgármester rendreutasította *Schuhmeiert*.

— **Öngyilkos vezérigazgató.** *Drezdából* táviraolták, hogy a fényképezési cikkeket gyártó részvénytársaság vezérigazgatója öngyilkos lett. Zilált anyagi viszonyok kergették a halálba a még java-korabeli embert, aki a drezdai társaságokban előlélo szerepet vitt.

— **Arany Gyurka.** Nem a jófajta Aranyok közül való volt az öreg. Dehogy. Betyár volt, heven esztendőlt élt s ennek a nagy időnek jó részét vasban, több nemes vármegyék tömlőceiben töltötte. Sobri Jóska volt a főnöke a betéti társaságnak, amelyben működött s amikor kivénült a mesterségből, Déghre vonult vissza. Próbálgatta az öreg, hogy valahog talán becsületesen is lehetne élni, olyanformán, mint a többi közönséges paraszt, hanem nem igen sikerült a kísérletezés. Minthogy azonban a régi nagy szép műveltséghez már nem volt ereje s az összeköttetési is nagyon megcsappantak, kis tolvajságokra adta magát az öreg. Elvitte azt, ami a kezdegyébe esett — s bizonyára szörnyen megbűnhődött már a maga megbecsülésében is. Olyanformán, mintha kutyamosóvá degradálnának valakit, aki a vezérkarban volt számottevő ember. Hiába mosná fehére a hadnagy ur ebekeskéjét, nem igen lenne megelégedve magával. — Ha tehát a faluban lába kelt valaminek, az öreg Aranyon keresték, aki az embereket elvonulva, a falu végén lakott egy viskóban s naphosszat az út mellett pipálva, mélységes megvételssel nézte maga körül a törvényes rendnek nevezett sablont, amiben nincs lökötés, nincs emberhalál... S a kis tolvajság lett a veszte. Ellopott a boltból egy hordóska petrolumot, mert hát jön a tél. Gondoskodni kell valamiféle világosságról. S az olajból betöltött a lámpásába s meg is gyújtotta aztán meg eldobta a gyufát. Bele a hordóba. A petroleum felrobant, a körüliségő folyadék utját állotta a vén embernek és a sok mindenféle pandurvihart látott öreg betyár belehalt egy kis tolvajságba. Előgett a lopott petroleum tüzeiben, mire megtalálták, egy darab üszök lett belőle. Kiegyet emléik a romantikus világból.

— **Diamand Perikles.** A bécsi egyetem egyik tantermében tegnap mutatta be csodálatos talentumát egy *Diamand Perikles* nevű görög lejáról. A tanteremben erre az alkalomra nagy számban gyűltek össze az egyetem kiváló tudósai s ugyanezek megabámulták ezt az embert, aki öt ötjegyű számot egyszer hallás után megismételt, alulról fölfelé, balról jobbra, megnevezte a sorban megjelölt tetszőszerinti számjegyet, majd tízjegyű számsorozat fejben összeadott, kivont, gyököt vont, négyzetet és köbre emelt. Ugyanígy gyorsasággal szorozott meg két öt- és két hatjegyű számot. Végre, hogy teljesen elbűvölje hallgatóit, ismételte az összes számokat, amelyek előadása során fölmerültek.

— **A halottrablás.** A rendőrség — mint megírjuk — letartóztatta *Bence Pál* kocsisát, aki *Paál Dénes* veszprémi nyugalmazott főmérnök holtestét kirabolta. A kocsis megvalósította bűnét, de azt nem akarta megmondani, hogy az elrabolt pénzt hová tette. Most már ez is kiderült. *Bence* elmondta, hogy a halott mellényének a bélését a törvényszéki orvostani intézet udvarán föllepste és onnan egy két borítékot vett ki, amelyben tizenöt-tizenhat darab ezerforintos bankjegy volt. Az összegből lakásadójának, *Viga Ferencné*-nek, született *Szumanon* Katalin polgári születésű huszonöt éves asszonynak két darab ezres bankót adott; továbbá a vele lakó *Dence Julia* tamási születésű tizenkilenc éves foglalkozás nélküli levő hajadonnak szintén két darab ezrest adott; egy darab ezrest fölvaltolt, abból ékszert, ruhaneműt vásárolt. Ebből is találtak nála ötvenegy darab husz koronás. Azután elment édesanyjához, *Üzveggy Bence Istvánné*-nek, született *Midl Erzsébet*-hez, a tejfőrmegyeyi Szolgaegyháza községéhez tartozó pusztákra és ott édesanyjának áladott tizenegy darab ezres bankót, amelyről azt állította, hogy löversenyen nyerte, de később bevallotta, hogy egy halottól lopta. *Benczné* a kapott értéktárgyakat mind előadta. *Bence Pál* a rendőrség már az ügyészséghez kísérte. Most a rendőrség az irányban nyomoz, vajjon a *Paál* birtokában volt készletében minő értékpapír, sorsjegy, betétkönyv volt, mert ezt a hozzátartozók pontosan megmondani nem tudják és így nem bizonyos, hogy az I. kerületi előjáróság által lefoglalás és a főkapitányság által lepecsételve átküldött készletében talált hevenezere koronát meghaladó értékpapírokon kívül még más értékek is lettek volna.

— **Házasság.** *Krausz Pál*, a *Bethelheim* Miksa és társa cég képviselője. Budapesten eljegyezte *Ungar Gizella* kisasszonyt *Lugosról*.
Évült Samu újkirgysói kereskedő eljegyezte *Gross Margit* kisasszonyt, *Gross Bernát* tótkomsói kereskedő leányát.

— **Szöktetés a kolostorba.** *Badenből* táviratozták, hogy *Dittel* vendéglős fia szerda óta eltűnt s azt hiszik, hogy a fut valamelyik kolostorba internálták ismeretlen tettesek. Ennek a gyanúnak az képezi alapját, hogy tavaly is eltűnt a fia s ekkor kiderült, hogy egy *Stromack* nevű pap erőszakkal vitte el magával egy linzi klastorba. A fiu szülői fiuk eltűnése után Bécsbe mentek fiuk keresésére, de mindaddig nem tudtak nyomára akadni. Az eset érthető föltűnést kelt mert *Dittel* nagyon gazdag ember s eltűnt fia egyetlen gyermeke.

— **A megrágalmazott huszárok ügye.** Egy lemerbergi telegram jelenté, hogy Breiter osztrák képviselőt a 16. huszárezred egyik tisztje két tisztársát után provokálta. A kihívás összefüggésben van Breiter képviselőnek a galiciai gazdasági munkások sztrájkjának ügyében beadott sürgősségi indítványával, amelynek megokolásában Breiter az interveniáló huszárság egyik hadnagyát igen erős kifejezésekkel aposztrofálta. Breiter képviselő Zolowsky irodáigazgató és Webersöld városi hivatalnokot nevezte meg segédeként, de kijelentette, hogy ez ügy lovasági elintézésé előtt parlamenti körökkel akar értekezni e tárgyban. Amint egy bécsi telegram jelenté, Breiter ma délutánra értekezletre hívta össze pártjainak tagjait, hogy ezek nyilatkozzanak, vajjon tartozik-e egy képviselő a képviselőházban a köz érdekében tett nyilatkozatáért legyeres elégtételt adni? Breiter különben magánkörben is kijelentette, hogy nem fog elégtételt adni az őt provokáló tiszteknek, mert ő csak kötelességét teljesítette, midőn felszólt a megkísérelt lengyelek érdekében.

— **A papushős.** A veronai *Via Nuován* nagy föltűnést keltett a minap egy sétáló házaspár, *Karonfogva* sétáltak, nyugodtan és egymáshoz simulva. Hirtelen azonban megállt az asszony, kirántotta kezét a férje karjából s két hatalmas pofont mért az arcára.

A házaspár ezek után folytatta sétáját. Mikor a *Piazza Erberre* értek, az asszony megint kivonta a karját a férj karjából s ismét két pofont mért az arcára. A *Piazza Brán* ismétlődött a dolog. Nagy tömeg verődött össze, de az asszonyka nem igen törődött a publikummal.

Folytatta a házi fenyeitk kiosztását s mire a *Corso Cavourra* értek, a férj a szó szoros értelmében le és fel volt pofozva. Ily módon elintéztettek volt vehető a fiatal pár ügye. Kocsiba ültek s hazamentek. A sajtószerű esetnek pedig az a magyarázata, hogy a signora megtudta, hogy a férje megcsalta. Hosszas szóvita kerekedett a dologból, míg végre az asszonyka a következő békepontra ajánlotta elfogadásra:

— Engedd meg, hogy Verona utcáin végig pofozzalak.

A férj hosszas lelki küzdelem után beleegyezett a dologba s a menyecske el is intézte a dolgot a lehető legalapossággal.

— **A székeley rovás-írás.** Az *Országos Régészeti és Embertani-Társulat* ma délután az Akadémia ülés-terében ülést tartott, melyen *Nagy Géza* nagyérdemű felolvasást tartott a hun-székeley írásról. A felolvasó jelzi, hogy a székeley íráskérdést ismét napirendre hozta az a körülmény, hogy *Tar Mihály* omori földművesben néhai *Király Pál* olyan élembert talált, aki még ma is hagyományyszerűleg tudja a rovás-írás.

Érkező három szempontot hoz fel annak bizonyítására, hogy e jegyeket nem a renaissance idején kobolták és pedig: 1. A magyar az írásra vonatkozó ismereteket nem hazájában tanulta meg, hanem magával hozta az ir betűi és könyv tanúsága szerint. 2. A székeleyek különös írásról már a XIII. századtól fogva emlékeznek meg s mint *Mátyás király* időmestere, *Thuróczi János* irja, betűiket nem fénta és papiros segítségével, hanem botokra való metszés-rovás módjára használták. 3. A székeley irás legrégibb ismert emléke a masolatban maradt esik-szent-miklósi fölirat, ugy általában jelegénél, mint mint egyes jegeinél fogva összefüggésben van a mongolöldi és szibériai 6-örök föliratokkal.

A székeleyírás jegye közül tényleg igen sok a török írás rokonságára mutat. *Nagy Géza* felolvasás bemutatja azután összehasonlítást végezt a székeley, 6-örök és zsidó irás egyes jeleit és arra a következtetésre jutott, hogy a székeley irás ismert jegeit csakugyan örökölte, de az írásrendszer alaptermésze a latin írásmód befolyása alatt teljesen megromlott, egyes írásjegyek eredeti értékét literatúra emberek féltelmegezték s rovszerű jelegéltől az egymástól lemasolt *abc*-ben mindinkább megfosztották, ugy hogy csak egyes elmosódott nyomok emlékeztetnek az 6-örök irás rendszerére.

A tetszéssel fogadták igen érdekes felolvasás után dr. *Szendrei János* a főváros területén általa uabban felkutatott régészeti emlékekről tartott felolvasást. Legérdekesebbek a *Mátyás*-templom mellett *Halász-bátya* építésénél talált középkori tempom romjai, melynek szentélye és hajójának egy része teljesen kifaragott szép művészletekkel. E tempom eredetileg a Szt.-Domonkos rendé volt s IV. Béia által épült. A törökök a templomban levő sírokat feliduták s a szentélyben kemonót állítottak. E maradványokból végül felolvasó több leletet mutat be.

— **A Konopnicka-jubileum.** *Konopnicka Mária*, lengyel író nő tisztelőire tegnap nagy ünnepelet rendeztek Lembergben. Az ünnepély lénypontja az az előadás volt, melyet a városi színházban tartottak s melyen vagy három ezer néző vett részt. A lengyelek ünnepelet költőnéző az alkalommal a színpadon fogadták az ünneplő deputációkat.

— **Tűz a parlamenti palotában.** Az új parlamenti palota förendinái részében az eladogató-terem osziláirának villamos drótlátók ma meggyulladt a tetőzet és mire az ügyeletes tűzoltók észrevették a bajt a tetőzet másfélméternyi területen elégett. A tűzoltók azután hamarosan eloltották a tüzet.

— **Lásadás a lemerbergi fegyházban.** Egy lemerbergi telegram jelenté, hogy az ottani fegyházban már hetek óta torzalkodás folyik az őrség és a rabok közt. Ez a torzalkodás tegnap valóságos zendülésessé fajult, amely a katonaság közbeavatkozását szükségessé tette. Már tegnapelőtt komoly összelökösés volt a rabok és a börtönőrök közt, amely miatt a zendülők vezetőit szigorúan megbüntették. A vad jelenetek tegnap még iokrottabb mértékben ismétlődtek, ugy hogy az őrkénytelenek voltak lovasrendőröket segítségül hívni s amikor ez sem használt, katonaságról küldtek. Este kilenc órakor egy század gyalogság érkezett, amely körülfárta a fegyház épületét. E közben a rabok bent az épületben ordítottak és azt kiáltották:

— Ne gyilkoljatok meg bennünket! Adjatok nekünk enni... Zabáljatok ti az örökös savanyu léposztát! Bajtársak, törjelek, zuzzatok össze mindent!

E közben az ablakok rásán keresztül szék- és asztal darabokat hajigáltak az udvaron levő katonaságra. Este az az alaptalan hír volt elterjedve, hogy a katonaság a zendülők közé lőtt, akik közül többen meghaltak. A zendülés oka, amint a rabok kiabálásából kitetszik, valószínűleg a rossz élelmelésben keresendő.

Ma este még válságosabbra fordult a helyzet. Lembergől jelenté egy éjszaka érkezett táviratunk, hogy a fegyencek visszavonulástól az eddél s el vannak tükélve arra, hogy *chen halnak*. A munkatermekben két napja nem dolgoznak s a zavargó fegyenceket semmiképpen se tudják munkára szorítani. Hiábavaló minden büntetés-szigorítás és rendszabály, a fegyház igazgatósága tehetetlen a fegyencekkel szemben. Ma ideérkezett a vizsgáló-bizottság az ügyészség kiküldöttével. A zendülés főkolompósi, akiket vasra vertek, kezükről-lábukról leszedték a békókat és kihajították az ablakon. Hír szerint az igazságügyi miniszter az összes fegyenceket átzálltatja más fegyházakba Galicián kívül. A zavargók közül már eddig is többen megbetegedtek az éhség miatt.

— **Összeesküvés Sipjagin utódja ellen.** Amikor *Plevhe* orosz belügyminiszter a szerencsétlen véget ért Sipjagin utódja átvette hivatalát, a titkos irradalmi bizottság ultimátumot küldött az új orosz belügyminiszternek, amelyben egy fél évi idő számára hagyva programjának kifejtését, megmondták az ultimátumban, hogy ha elődjének oroszok kormányrendszerét folytatja, akkor ugyanaz a sors éri, amelyik elődjé pályájának szegletűjéborzalmal hirtelenséggel. Az orosz rendőrség nyomozást indított hogy a fenyegető iraszerzői kérékerithesse. A nyomok Berlinbe vezettek, ahol a helyi rendőrség segítségével a kiküldött orosz detektívek rá is jöttek egy nagyszabású összeesküvés száaira. Nem tartóztatták le azonban a gyanúsított személyeket, csak szigorúan ellenőrizték őket s így sikerült megtudniok azt is, hogy kit bizott meg ez az összeesküvő bizottság *Plevhe* belügyminiszter meggyilkolásával és hogy mikorra van a merénylet napja kitűzve. Október első napjaiban jelentették Pétervárra a Berlinbe kiküldött orosz detektívek, hogy a merénylet utra kelt Oroszországba és erős megfigyelés kísérlet szegődött melléje. A jelentés következtében még egy csomó rendőrugyonk szállt fel arra a vonatra, amelyiken a kiszemelt gyilkos utazott s a városi állomáson rendkívüli intézkedéseket tettek a gyilkos elfogatására, ami azonban mindennek dacára nem sikerült, mert a rettenetesen őrzött összeesküvő a városi állomáson érthetetlen módon nyomtalanul eltűnt.

— **A nemzetközi orvosi kongresszus.** A 14-ik nemzetközi orvosi kongresszus tudvalevőleg Madridban tartják meg *Calleja* tanár elnökelete alatt, XII. *Ajfonz király* és *Krisztina királynő* védnöksége alatt. A kongresszus magyar orvosi bizottsága már régebben megalakult *Perit Ottó* egyetemi tanár elnökelete alatt, s a résztvevők nagy számmal jelentkeznek ugy, hogy a jövő évi áprilisi kongresszuson a magyar orvosok szép számmal lesznek képviselve. Már most is sok előadást jelentettek be az előkésznél, amely a központi végrehajtó-bizottsággal állandó összeköttetésben áll.

— **Bűnbánó sikkasztó.** *Brünnből* jelentik, hogy a rohrbachi ukorfonomító-gyár pénztárosa, *Richter Ferenc* ma önként jelentkezett az ügyészségnél s azt mondta, hogy a gyár pénzéből *tizenhét ezer koronát elikkasztott*. Richternek négyezer korona évi fizetése volt, de enél sokkal többet költött. A sikkasztót szabadlábon hagyták, mert nem kell szükségétől tartani.

— **Öngyilkos bérkocsis.** Ma délelőtt 4/10 órakor az *Amorus-utca* 6. számú ház kerítésére felakasztva egy embert találtak. A náia talát iratokból azt következtetik, hogy az öngyilkos *Körmeny József* vadai születésű, 54 éves bérkocsis. Holtestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Valószínű, hogy az öngyilkos még a reggeli órákban akasztotta fel magát.

— **A veszett kutya áldozatai.** Miskolcra a napokban egy hatalmas veszett kutya kóborolt s többeket megmart. Az állatot nagynehezen ártalmatlanná tették, de akkorra már többeket megharoptott.

A sebesültek közül egy ottani vendéglős fiát, feleségét és egy napszámosasszonyt már felhoztak Högyes tanár klinikájára. Tekintettel a súlyos sebesülésekre, az illetőket napjában kétszer oltják be. A többi sebesültet a napokban várják az intézetben való jelentkezésre.

(x) **Próbáljon egyszer szerenését Lukács Vilmos bankházában Budapest V. Fűrdő-utca 10.!!!** 1/4 oszt. sorsjegy 12.— K. 1/2 a 6.— K. 1/4 a 3.— K. 1/8 a 1.50 K.

(x) **Gebauer Károly hazai ércokoporsó-gyáros** temetkezési intézete VII. Erzsébet-körút 26-ik számú házában van.

(x) **Különs figyelmébe** ajánljuk olvasóinknak **Gross és Löwenstein** írférfisző-céget, ahol kizárólag saját műhelyekben tiszta gyapjuból készült írfi-, fiú- és gyermek-ruhák olcsó, de szigorúan szabott árak mellett a legnagyobb választékban kaphatók.

Nagy sikasztás Aradon.

Budapest, október 28.

Szomorú, de természetesen, első sorban Aradra nézve szomorú az, hogy ez a szép, nagy és intelligens város megint súlyos szenzációt termelt. Új, nagy tolvajt a közelmúltak mellé, akiknek a viselt dolgából, amikor tudomást vesz arról a világ — szenzáció sül ki. Százszázokban dolgoznak ezek a köztisztletben élő urak s csodálatosképpen új meg új meglepetést produkálnak, amikor lezabálnak a mélységbe, ahonnan aztán semmiféle föltámadás nem képzelhető el. Aradnak újra szenzációja van. Böhm Adolf, az Aradi Ipar- és Népbank igazgatója, több mint háromszáz ezer koronát sikasztott a becsületére bízott intézet pénztárából. Hogy hogyan, az még nincs kiderítve, de a tény az, hogy ez a nagy summa hiányzik és hogy a vétkes direktor ma egész nap a hivatalos helyiségében ült és felvilágosításokat adott a pénztárt vizsgálóknak arra nézve, hogy mi hiányzik és hogy miben bűns a tiszta, uri keze, amire rábízta a pénzt. Szecsesszős sikasztó... Olyan ember, aki nem lövi magát agyon, hogy hullát produkáljon, amitől semmit se lehet számon kérni. Felel a kérdésre.

A sikasztás híre ma lett általánossá tudottá. A beavatottak sejtettek belőle eddig is valamit. Bizalmas körökben beszéltek is arról, hogy a Népbankban nincs rendben a számadás, de nem merték szellőztetni a dolgot, mert féltek, hogy az aradi pénzpiac silyni meg a hirtelen esapást. A bank igazgatósága pedig pénz után nézett, hogy katasztrófa nélkül állja ki a mai napot s le is vitte a fővárosból körülbelül egy millió koronát. Ezzel természetesen elérték azt, hogy a publikumnak nyilvánvalóvá tették az intézet aktivitását. Az az intézet, amely ilyen esetben és a mai viszonyok között össze tud szerezni ennyi pénzt, nem kell hogy féljen az összeomlástól. — A sikasztásra egy névtelen levél hívta föl az igazgatóság figyelmét. Amikor azt megmutatták Böhmnek, maga is kérte a vizsgálatot és olyan meggyőződéssel, mintha csak-olyan semmi bűn se terhelne a lelkiismeretét. A vizsgálat folyama azonban némely tételeknek nem tudta urát adni s a faggatásra beavallotta, hogy idegen nevek alatt magát terhelte meg nagy összegekkel. Az igazgatóság azonban mégse tett ellene mostanig se feljelentést és ennek az az oka, hogy bizonyos részvétellel viseltek vele szemben. Beteg ember s nyilvánvaló, hogy a játék áldozata. Az eliszkasztott pénzből semmit se élvezett. Az egészet elvesztette a börtén. Mig meg akart gazdagodni, koldusabb lett a legutolsó becsületet kéregetőnél. A háztartása nagyon egyszerű volt. Felesége végtelenül egyszerű, otthonulú asszony, gyermeke is szerény, jövevényesű fiú. Szóval: — a sikasztott pénz állandóan főtámadott Budapestre a differenciák fedezésére — s Böhmnel szemben dominálni kell az objektív ítélkezés fölött annak a rokonszenynek, hogy egy családapa esetl bűnébe és nem azért, hogy elvezesse a lopott pénzt, hanem hogy a játék-betegségét fizesse meg. Valahogy ilyesformán fogják föl a dolgot az aradi urak, mert az eliszkasztott pénzből kétszáz ezer koronát már deponált a direktió... A pénztárt persze megröghanták a betevők s az egész nap kifizetéssel telt el.

Valószínű azonban az, hogy amint ez már történni szokott és történt például Budapesten is a Pfusits-féle nagy sikasztás után, a ma kivett pénzt visszaviszik holnap. A direktió urainak természetesen az volt az első dolgot, hogy megnézzék, hogy vajjon van-e Böhmnek valami vagyona, a miből visszatérülhetne a bank kárának legalább egy része. — Itt azonban nem igen akadtak valami nagy vizgatására. A sikasztó vezérigazgató mindössze egy életbiztosítási kötvényt tudott a bank rendelkezésére bocsátani. Az huszonkétezer forintról szóval. — Szóval: a kár nagy, a közönség kára azonban semmi. Az igazgatóságban csupa olyan ember van, aki könnyedén megfizeti azt a ráső

differenciát, amit az ellenőrzés elhanyagolásával kiérdemelt — s a bank, amennyire a tudósításokban foglalt numerusok alapján itélni lehet, ma is egyike a legszilárdabb intézeteknek a vidéki piacon.

A bank igazgatóságának iniciatívájára támaszkodva különben ezt a hivatalos tudósítást adja a Magyar Távirati Iroda:

Böhm Adolf, az aradi ipar- és népbank vezérigazgatója, a város egyik legtekintélyesebb polgára, törvényhatósági bizottsági tag, az intézet pénztárából 305.000 koronát sikasztott. A pénzt részint a börtén játszóta el, részint adóságokra fizette el. A sikasztást a bank egyik könyvelője fedezte fel, aki rögtön jelentést tett a dologról az igazgatóságának. Az eset városszerte nagy konsternációt szült. Reggel a betevők megröghanták a bankot, amely akadály nélkül fizet. Az igazgatóság rögtön összeült a helybeli pénzügyintézetek vezetőivel, hogy megvizsgálják a pénztárt. Imminens veszély nincs. Az intézet 1869-ben alakult, alaptőkéje egy millió korona, tartalékalapja 700.000 korona. A hiányból Böhm igazgatótársai, akik eddig vakon bíztak benne, már 200.000 koronát fedeztek.

Arad, október 28.

Az Aradi Ipar- és Népbank igazgatósága este kommünikét adott ki, melyben azt mondja, hogy 300.000 korona hiányt állapítottak meg, de ez az üzlet folytatását nem érinti, mert a részvényőkkel, a tartalékkal és az ideai nyereséggel szemben ez az összeg szerepet nem játszhat; annál kevésbé, mert a kár megtérítésére az érdekeltek magukra nézve a törvényes következményeket levonják.

Az aradi pénzügyintézetek igazgatói mindent elkövetnek, hogy az Aradi Ipar- és Népbanknál előfordult sikasztás a helyi piacot ne rázkódtassa meg. A kifizetés egész nap akadály nélkül folyik. A hír ma reggel szivárgott ki, de az intézet belső emberei már két nap óta tudtak a sikasztásról és azonnal hozattak egy millió forintot abból a céltől, hogy ha a sikasztás kitudódna és a pénztárt megröghanták, a kifizetésben tennakadás ne történjék. Az intézet csabai fiókjának ma délben szintén küldtek nagyobb összeget.

Amik Böhm Adolfot ismerik, valósággal érhetetlennek tartják, hogy erre a bűnre vetemedett. Sem egyéniségében, sem életviszonyaiban nincs reá semmi magyarázat. Körülbelül 45—48 éves ember, gyenge, beteges, életmódjában egyszerű. Az intézetnek régi tisztviselője, aki egészen kis állásból nagy szorgalmával emelkedett vezető helyre. Azelőtt egy aradi nagy divatúrá-kereskedés könyvelője volt; a magasabb képzettség hiányát vasszorgalommal és szívóssággal pótolta. De legnagyobb kvalifikációjának arra az előkelő pozícióra szigorú becsületességét tartották. A kis magánhivatalokból lett bankigazgatót ez a közhiedelem vitte be mindenféle tiszteltetbéli állásba, így a városi törvényhatósági bizottságba is, amelynek tisztelt tagja és pénzügyi kérdésekben egyik komoly szakértője volt. Egyszerűségével és szerénységével sok barátot szerzett és hogy sikasztását éveken keresztül zavartalanul folytathatta, annak is az lehet a magyarázata, hogy a bank igazgatóságában is csupa megbírt barátai ültek, akik vakon bíztak Böhm Adolfban. Ez a bizalom különben általános volt a városban. Becsületes, jóra való és gyakorlott bankembernek ismerték a sikasztót; olyan embernek, akinek kiválóbb egyéni kvalitásai nincsenek, de jól érti mesterségét, hűségesen és szerencsésen vezeti bankját, amely az ő vezetése mellett elég szépen fejlődött. Senkiesem hitte nagyszabású embernek, de nagyszabású büntetésnek legkevésbé. Eppen ezért a sikasztásának méretei még a szokottnál is nagyobb szenzációt kelthetnek, mert arról a kiskaliberű, kisigényű, polgári eszű és polgári erkölcsű emberről ekkora kaliberű kriminalitást szinte lehetetlen volt elképzelni is.

Maga a bank különben jelentőségre nézve harmadik pénzügyintézete Aradnak. Igazgatósága a város tekintélyes és vagyonos polgáraitól áll, akik bizonyára átérzik erkölcsi felelősségük teljes mértékét és minden lehetőt elkövetnek arra, hogy az aradi piacot, amelyet az utóbbi néhány évben smugy is sok megröghatásért, újabb katasztrófa ne rázkódtassa meg. Méltán okozhat megnagyvált az igazgatóság eddigi magatartása, amelynek korrektségéhez igazán nem férhet szó. Sietve gondoskodtak róla, hogy kellő fedezet legyen a betétek kifizetésére, amely, a hozzánk érkezett híradás szerint, akadály nélkül történni. Nem is valószínű, hogy az igazgatóság tagjain kívül bárkit is kár érjen. Az intézet fennmaradására pedig elég biztosíték a hiányt bőségesen fedező tartaléktöke, továbbá a többi aradi pénzügyintézet példás készsége, amelyvel a károsult bank segítségére sietnek. Ilyenformán alakos a kilátás arra, hogy a baj lokalizálódik és le fog csillapodni az az izgalom, amely a nagyszabású büntett leleplezése nyomán támadt.

A huszárok és a fehérrép.

— Jelenet. —

(A galíciai huszár-affér alkalmából batorokodom a következőképpen elképzelt az, hogy a huszárok miképpen támadták meg a fehérrépet):

A leány (sikkoltva): Jaj, jaj! Mama!
A mama: Az istenért, mi az?
A leány: Jaj, mama, földindulás, égszakadás, itt vannak a huszárok! Végünk van! (Hamar a tükör elé áll és megigazítja a frizuráját.)
A mama: Borzasztó! Itt vannak a huszárok? Jaj, jaj, mi lesz velünk!
(Hamar a második tükörhöz szalad és renébehozza a frizuráját.)

Az apa: Nőm! Gyermekek! Mi lesz veletek?
(Zokogva): Itt vannak a huszárok!
A leány (sirva): Hol a piros szallagom?
A mama (sirva): Hol az aranybrokát pruszlikom?
Az apa: Bezárni az ajtót! Hol a kulcs?
A leány } (egyszerre): Elvesztét!
A mama }
Az apa: Még ez is?
(Zokogva menekül.)

A leány: Mi lesz velünk?
A mama: Gombold be hamar a ruhámat... Nem csuszot félre a szallagom? Hamar, hamar! Jaj, mi lesz velünk!

A leány: Csak sohse jöttek volna ide ezek a huszárok! Hol az otkolon?
A mama: Bár sohse jöttek volna! Nálam van az otkolon, előbb én szagositom be magamat...

Az apa (az udvarban): Meneküljétek, itt vannak a huszárok!

A huszár (belép az ajtón): Adjon isten jó estét!
A leány: Jaj, jaj... védjen meg, huszár ur!
(A keblére borul.)

A huszár: Ajnye, rozmarintom!
A mama: Ne engedjen bántani, huszár ur! (A nyakába borul.)

A huszár: Jaj, de fáradt vagyok! Jaj, de álmos vagyok! Hun lehet lefeküdni?

(Végigékszik a díványon és elalszik.)

A mama: Utálatos ez a huszár!
A leány: Nincs brutálisabb katona mint a magyar huszár!

— o. —

FŐVÁROS

(*) **Az iskolaszéki választás.** Az igazolóválasztmány Mero János elnökletével ma tartott ülésén megvizsgálta az iskolaszéki választás jegyzőkönyveit. A választmány konstatalta, hogy a választás alakilag minden kerületben rendben történt meg. Az egyenlő szávozalat kapott póttagok sorrendjét sorshuzás után állapították meg. A választmány azután konstatalta, hogy a minap kiadott miniszteri rendelet kimondja, hogy a tanító, hitoktatót s azoknak másodsziglieni rokonát iskolaszéki tagnak megválasztani nem lehet. Utasították tehát a választmány jegyzőjét, dr. Seregi Zoltánt, hogy a tanügyi osztályllyal állapítsa meg, hogy a miniszteri rendelet alapján kik inkompatibilisek az iskolaszéki tagságra. A választmány november hetedikén jog dönteni. A választás ellen is addig lehet reklamálni. Értesülésünk szerint az első kerületben megválasztottak két igazgatót, a VI., IX. és X. kerületben egy-egy tanítót s végül tiz olyan polgárt, akinek felesége, leánya vagy testvére az iskolaszéki területén tanító. Pintér Pált a VIII. és IX. kerületben is megválasztották. Az egyik kerületben le kell mondania.

(*) **Próba a mentő-készülékekkel.** Ma folytatták a villamos vasuti mentő-készülékekkel a próbát, a városi villamosvasut-társaság telepén. A mai kísérletek is csak azt az eredményt adták, amit a mult-korai, vagyis azt, hogy egyetlen egy készület sem jelle meg a cálnak.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Blaha Lujza tuosuja.** Blaha Lujza asszony, a Népszínház kiváló művésznője holnap buoszik a Szokimondó asszonyságban Hübscher Kata szerepében, amelyet 1894. szeptember 9-ike óta 85-ször játszott. Másnap, esütörtökön a bossorkánydvárban, Müllöcker operettjében buoszik s ez estén fellép Hegyi Aranka is. Harmadik és utolsó buosufellépése Csepreghy Ferenc egyik legjobb népszimnűvében, A édriga csikóban lesz, amelynek Erzsikéje mindig kedves szerepe volt.

**** A Magyar Színház bemutatója. A Magyar Színház** pénteken mutatja be Pierre Weber francia szerzőnek *Balkérről* (Main gauche), című bohózatát. Az ujdonság iránt nagy az érdeklődés, s előrelátható, hogy a darab jó híre a budapesti bemutató közönsége előtt is beigazolást fog nyerni. *Horváth Paula, Sziklavi, Tomcsányi Rudi, Ráthonyi, Boross. Faragó, Deli* teljes művészi ambícióval készülnek hála és szerepükre. A *Balkérről* bemutatójára jegyek már váltakozóan a Magyar Színház pénztáránál és a *Bárd-testvérek* zeneműkereskedésében.

**** A doktor ur. Molnár Ferenc** ily című, háromfelvonalos bohózatát november közepén kerül színre a Vigaszínházban. A nő szerepeket *Csillag Teréz, Nikó Lina és Varsányi Irén*, a főbb férfiszerepeket *Hegedűs, Góth, Fenyvesy, Szerémi és Tapolcai* játszzák.

**** A Budai Zenekör hangversenye.** A Budai Zenekör 27-én rendezte első hangversenyét, s ezáltal is — mint előbbi hangversenyein — szöhozh jutatta a hazai zeneszerzőket, *Reinholdnak* egy poetikus szép-ségitő zongoraversenye, és *Burgmeusnak* vonós-zenei karit *Suite*-je mellett három hazai ujdonságot halottunk. Ezek elsősorban *Kauders* vonós-zenei preludiuma, mely sikerült instrumentációjával, szép témáival sok elismerést hozott az agg zeneszerzőnek. Ezt követte *Eisvogelnek: Öröm és fájdalom* című női kara, melyet csengő női hangok kitünően hoztak érvényre, s melynek tülbemászó melódiái nagy tetszést találtak. A harmadik ujdonság *Majornak Ifju szerelem* című félikára volt, mely minden tekintetben sikerült művészi alkotás. A kitagadalan szólamvezetés, a tünör instrumentálás, a megkapó és eredeti motívumok, az egésznek dallamos volta jellemzik ezt a szerzeményt, mely hivatva volna, hogy hézagot pótoljon szégyenes karrodalmunkban. Az egészre elismerés tapsai üdvözölték a jelenvot szerzőt. A *Zenekör* hangversenyét *Eisvogel* Ferenc karmester vezette nagy szakértelemmel és kiváló buzgalommal.

**** A Niobe-oszortozat.** A Népszínház legközelebb színrekerülő ujdonságában. *Pásztor Árpád* és *Stoll Károly Niobe* című énekes játékában tudvalevőleg hét szobor szerepel, akik mindig élőképeket alkotva jelennek meg a színpadon. Ezeket a csoportokat klasszikus görög minták után állították össze, úgy hogy ez is egyik érdekessége lesz az új darabnak. *Kéry Klára*, a címszerep ábrázolója ezáltal először mutatkozik be a közönségnek verses szerep keretében. A jambusokban beszélő klasszikus szobor modern prózai ellentéte *Kovács Mihály*, kinek a nagy művésznő nehéz és sokoldalú szerepével párhuzamosan erős komikus szerepe van több énekszámmal. *Ledófszky Gizella, Siposné, Szirmai, Dóri Margit* játszzák a többi szerepeket. A színház a darabhoz új kosztümöket és díszleteket készített.

**** Sarah Bernhardt Berlinben.** Sarah Bernhardt tegnap lépett fel először a *berlini* udvari színházban *Cardou: Fedora*-jában. A francia tragika első fellépése természetesen, a legutolsó zugig tömött ház előtt folyt le s a közönség részéről való fogadtatása a lehető legzajosabb volt. Sarah maga azonban meglehetősen kiabrándítólag hatott a berliniekre. Meglát-szik rajta és játékán egyaránt, hogy erősen túl van azon a koron, amelyben színpadi művésznők a szerelmi szenvedélyek interpretálására vállalkozhatnak. A nagy Sarah csak árnyéka önmagának. A zajos ünnepest tehát, melyben része volt, inkább az udvariasság ténye volt s inkább multának szólt, mint alkálításának. A társulat, melylyel a német császár-városot lekereste, a leggyöngyösek közül való. Megemlítjük egyáltal, hogy a *drezdai* udvari színház intendatúrát és Sarah Bernhardt közt, a művésznő fellépésére vonatkozólag folyt tárgyalások, pénzügyi okokból, megakadtak.

MŰVÉSZET

□ Téli műtárlat. A városigeti Múcsarnokban tartandó téli kiállítás beküldési határideje október 31-ikén esti 6 órakor jár le, amikor a kiállításra szánt műveknél mind be kell érkezniük a városigeti Múcsarnokba. A tárlatra, a titkári hivataltól kért képekért kártyák száma után itölve, előreláthatólag szokatlan sok mű fog beérkezni, s különösen fokozza a kiállítás érdekességét az, hogy több kiváló művésznünk nagyobb kollekcióval vesz részt a tárlaton, mely november 15-ikén nyílik meg.

□ A kassai képkállítás. Kassa város közgyűlése, mint levelezőnk táviratozza, ma *kétszer koronát* szava: ott meg, hogy azon a *Nemzeti Szalon* tárlatából képeket vásároljanak. Azonkívül még hatszáz korona segítséget juttatott a közgyűlés a *Nemzeti Szalon*nak a tárlatrendezés költségeinek fedezésére.

VIDÉK

— (Verőze vármegye) közgyűlése a napirend előtt Horánszky Nándor volt kereskedelemügyi miniszter elhunytá 15331 részvételének adott kifejezést. A közgyűlés további jólmány elhatározta, hogy *Dolanyi Mihály*ra a király ottartózkodásának emlékére emlékművet állíttanak.

— (Ováció az alsópánák.) Nyíráról táviratozák: A nyírármegei szabadalvópárt ma este értekezés letartott amelyen a honlapi megyei közgyűlés napirendjének megvitatása előtt a szabadalvópárt lelkes ovációban részesítette *Markót Gyula* alsópárt. Egy kis érdekesorvet vele szemben, ugyanis többek között azt terjeszti róla, hogy a néppárt kezére játsszik, mert osakis így vált lehetővé az, hogy a néppárt és a pánszlávok a megye tiz választókerületé közül hetet elnyertek. E vad a tényeknek rosszakaratul elferdítése. A szabadalvópárt mai tüntető ovációjával meggyőzte az alsópárt arról, hogy működése a párt osztatlan elismerésével találkozik.

Nyíltér.

A Szinye-Lípóczy Lithion-forrás

Salvator kútnál sikkarrel használtatik

vese-, húgyhólyag-, húgydara- és kövszénybántalmak ellen, vizeleti nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csíramentes!

Kapható ártalmatlan csomagolásban vagy a Salvator-forrás igazgatóságától. Exportsem. Budapest, főraktár Edeksuty L. urnál.

♦ ♦ ♦ AZ ÚJ ANGOL ♦ ♦ ♦

FÉRFIRUHA-BÉRLET

LEGJOBB RUMAZKODÁSI RENDSZER

DEUTSCH F. KÁROLY

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM.

JÓZSI és egyéb kis komédiák.

Molnár Ferenc könyve Márk Lajos rajzaival. Ara 3 korona. Kapható a Budapesti Napló kiadóhivatalában, József-körut 18.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

***. Bécsi löversenyek.** A mai nap szenzációja az volt, hogy a *Stadtbahn-handicap*-ban, a nap ifjútalmában 25 kétéves indult. Ilyen óriási mezőny a monarchiának egyetlen versenyében sem futott sohasem. A sok ló közül egyenként győztes gyanánt *Bon soir* került ki, amely már több ízben mutatott figyelemreméltó formát. A favorit *Lili*, ellenben teljesen lesorult. A gát- és az akadályversenydíja *Williamson* mesteri lovaglásai révén az *Earl*-istállónak jutott, míg a *Kétévesek* versenyében *Pruszi*-nak sikerült igen könnyen győzni *Bolivár* és társai fölött.

A verseny részletes eredménye a következő:
I. **Gátverseny.** Handicap. Díj 3000 korona, távolság 2800 méter. Hecceg Taxis E. M. **Csillag**-ja (Williamson) első, Capt. Georg Via Appia-j (Rosack) második, Schindler L. Gugu-j (Imre) harmadik. Azután: Erbprinz, Hippokrates, Tiamo. Heimehen Halad. Számóza. Totalizátor: 10: 33. Helyrelogadások: I. 50: 66. II. 50: 63. III. 50: 275.

II. **Eladók versenyé.** Díj 2000 korona. Távolság 3200 méter. Mautner V. **Esca**milloja (Southey) első, Szemere M. Baratoreja (Bonta) második, Egyedi L. Cavatinaja (Gray) harmadik. Azután: Testőr, Busento. Totalizátor: 10: 100. Helyrelogadások: I. 50: 126. II. 50: 73.

III. **Stadtbahn-Handicap.** Díj 8000 korona. Távolság 900 méter. Miklóssy F. **Bon soir**-je (Bullford) első. Gr. Fries M. Maluprija (Adams) második. Gr. Pestetics T. Donald-j harmadik. Azután: Takács, Jacobinus Juhan, Schönfeld Lili, Jenkins Futótüz, Alionso, Bonanza, Marcheuse, Torpedo, Orbian, Széllöcsend, Andrács, Renaissance, Majoránna, Queen's Daughter,

Adrienne II., Micheline, Rama thuri, Fritz, Marietta, Totalizátor: 10: 151. Helyrelogadások: I. 50: 178. II. 50: 289. III. 50: 280.

IV. **Első osztályú eladóverseny.** Díj 4000 korona. Távolság 1200 méter. Mr. Lincoln **Sunshine**-je (Gray) első. Blaskovich E. Datalánya (Homes) második, báró Üchtritz Zs. Ahája (Tarai) harmadik, Azután Fortune, Klara, Agnes. Totalizátor: 10: 50. Helyrelogadások: I. 50: 147. II. 50: 169.

V. **Handicap.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Péchy A. **Légyottja** (Tarai) első. Péchy A. Philisterje (Holmes) második, gróf Pestetics T. Topazeja (Dangnan) harmadik, azután Mediatour, Quid nunc, Heiena, Ne engedj, Saver, Irroy, My Lady, Amras, Benzo, Kartal hoga, Wunschmeid. Totalizátor: 10: 34. Helyrelogadások: I. 50: 108. II. 50: 296 és III. 50: 155.

VI. **Háromévesek akadályversenye.** (Handicap.) Díj 3000 korona. Távolság 3200 méter. Ig. Taxis **Goatche**-je (Williamson) első, Mautner V. Cornaro-ja (Poole) második, báró Morpurgo A. Ratking (Healy) harmadik, azután Marienburg. Totalizátor: 10: 26. Helyrelogadások: I. 50: 60. II. 50: 54.

VII. **Kétévesek versenyé.** Díj 3000 korona. Távolság 1300 méter. Mr. Adrien **Pruszi**ja (Bonta) első, Gróf Esterházy B. Bolívar (Kronsl) második, báró Springer Jongleurje (Tarai) harmadik. Azután: Toldi, Willi. Totalizátor: 10: 28. Helyrelogadások: I. 50: 94. II. 50: 122.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Eskü a Kurján.** A Kurján ma teljes ülés volt, amelyen Szász Dénes unjonnán kinevezett bíró Szabó Miklós kuriai elnök kezébe letette a hivatalos esküt.

§§ **Egy sebkötés következményei.** A pestvidéki büntetőtörvényszék esküdtörvényszék a tárgyalta *Hellinger* Lőrinc budafoki ácslegénynek, továbbá dr. *Berár Gyula* és dr. *Taub Ferenc* budafoki orvosoknak ismeretes bűnyűgét, *Hellinger* Lőrinc még 1900. szeptember havában zsebkészével megszurta *Czimer* Jakab munkás karját. A jelentéktelennek látszó, de erősen vérző sebet dr. *Berrár Gyula* budafoki községi orvos látta el első kötéssel. Ez azonban nem használt, mert az átvágott ütőéren keresztül, amelyet sem dr. *Berrár*, sem később a beteghez hivatott másik orvos, dr. *Taub Ferenc* nem kötöttek el, a megszurtt *Czimer* Jakab másnap reggelre elvérzés következtében meghalt. — A boncolás konstatálta, hogy a seb, amelyet *Hellinger* ejtett *Czimer* balkarján, gondos orvosi ápolás mellett 8—20 nap alatt begyógyult volna. A pestvidéki törvényszék *Hellinger* súlyos testi sértés vétségéért már elítélte egy évi fogságra, a két orvosi pedig egyenkint 5000 korona pénzbüntetésre. Ezt az ítéletet a királyi tábla megsemmisítette s esküdtörvényszék elé utalta. A mai esküdtörvényszék tárgyaláson *Hellinger* — épp úgy, mint az első tárgyaláson — tagadta bűnösségét. Elmondta, hogy a kérdéses este szerzőjétől jövet az Abel-féle koszmába igyekezett. Utközben találkozott *Meichl* Sándorral, akinek köszönt, de ez nem viszonzotta köszöntését. Erre kérdőre vonta, de az gorbáskodni kezdett vele, mire ő megdöbta. *Arra*, hogy megszurta volna, nem emlékezik. Mikor a koszmába ért, *Meichl* fia, *Meichl György* úgy arcon ütötte őt, hogy leesett az asztal alá. Erre önvédelemből kést rántott s ekkor szurta meg *Hesz Józsefet* és *Meichl Györgyöt*.

Dr. Berrár Gyula, akit ez az eset egészen megtört, gyöngé hangon, remegve adja elő, hogy ő nem vette észre a nagy veszedelmet. Igaz, hogy *Czimer* nem tudott a lábán állni, de mivel tudta, hogy koszmái verekedésből hozták, azt hitte, hogy részeg. Bekötötte a sebet, egy ideig várt és látva, hogy a kötés nem vészett át, hazaküldte a sérültet. Később, mikor már lelékűdt, érte jöttek azzal az üzenettel, hogy dr. *Taub* nem akar nélküle a kötéshez nyulni, jöjjen el a beteghez. Ő azonban akkor beteg is volt és tudta, hogy dr. *Taub* nélküle is elvégezheti a kötésezést, ha van rajta még végeznai való dolog. Ezért nem ment el *Czimer*hez.

Dr. Taub Ferenc hosszan bizonyítgatja, hogy ő teljesen helyesen járt el, mikor ő *Czimer*hez ment, annak már alig volt pulzusa, az már teljesen ki volt vérezve. Ő nem is látott vérezést.

Ezután kiballagták azt a három embert, akiket *Hellinger* a kérdéses éjszakán megszurtt.

A delütnai tárgyaláson kihallgatta a bíróság a tanuk közt az elhunyt *Czimer* Jakab özvegyét, továbbá *Kiss Adolft*, az általános munkásbetegsegélyző-pénztár titkárat, aki előadta, hogy dr. *Taub* 20 éve budafoki orvos a pénztárnak és ez idő alatt elene panasz sohasem volt. A tárgyalást holnap folytatják.

§§ **Uj igazságszói megbízott.** Az igazságszói miniszter *Liechard József* igali járásbíróaszt aljgyőzt az igali járásbíróaszt mellett alkalmazott ügyészégi megbízottak állandó helyettesül rendelte ki.

§§ **Nemese levelek gyártása.** Egy hatvannégyéves ember áll tegnap óta mint vádlott a prágai büntető bíróság előtt: *Müller Alajos*. Az a bűne, hogy

nemesi levelek gyári előállításával foglalkozott, nem retentve vissza a hamisításoktól sem. Egész sereg embert sikerült abba a boldog hitben ringatnia, hogy valamelyik ősapja nemes ember volt, az ilyen persze jól megfizette szolgálatait. Mind a vádirat mondja, különbséget elismerve a foglalkozott „mildenburgi“ Müller Alajos a magyar nemesség megszerzésével és mindig arra törekedett, hogy valami nemes vót találon annak, aki közbenjárását kérte. Utóbb is ügytelensége okozta veszítet, mert olyképpen hamisította a családát, hogy hamar rájöttek a csalására. Így került a vádlottak padjára. A pörnek máris megvan az a következménye, hogy sokan sutba dobták már a Müller által szerzett nemesi oklevelet. A végtagyalás mai folytatásán mindössze négy hamisítási esettel végeztek, mert a vádlott mindent tagad, a bizonyítással pedig sok idő telik el, úgy hogy a tárgyalás még tizenkét napig eltarthat.

§§ **Elített nagykereskedő.** Mintegy két évvel ezelőtt Adler Jakab papirnagykereskedést nyitott a Károly-körút 18. szám alatt. A gyárosok elhalmozták az üzletet árúkkal és Adler ugyanazon nem vonakodott a hitelt igénybe venni és adósságai egy rövid év alatt a 40.000 koronát is meghaladták. A fizetési határidőkkel azonban nem törődött Adler, úgy hogy a végrehajtások ideje elérkezett. Midőn a hitelezők csődöt kértek ellene, az üzleti árúk nagy részét átszállította anyósának, özvegy Gottlieb Mihálynak időközben a Király-utcában megnyitott üzletébe. Ekkor Adler ellen sorban tettek panaszt és bebizonyult róla, hogy üzletének reális alapja nem is volt és minden törekvése csupán minél nagyobb hitel kiaknázására irányult, hogy azután az így szerzett árúkat anyósa üzletében értékesítse. Az ügyesség vádat emelt Adler Jakab és özvegy Gottlieb Mihályné ellen hitelezési csalás miatt. Ma tejeződött be kétnapi tárgyalás után Agoraszó bíró elnöklése alatt a főtárgyalás. Adler Jakabot dr. Darvas Fülöp, özvegy Gottlieb Mihálynét dr. Gleichmann Lajos fővárosi ügyvéd védte. A bíróság Adler Jakabot 1 évi börtönre, Gottliebnét pedig 300 korona pénzbüntetésre ítélte, Adler Jakabot azonkívül kötelezte az összes hitelezők kárainak megtérítésére, míg Gottliebnével szemben a kárterítési igénytel elutasította a bíróság a hitelezőket. Az ügyész a vádlottak terhére felebbezett.

TÁVIRATOK

Megrendszabályozott püspök.

Páris, október 28. A minisztertanács elhatározta, hogy Ferraud autenill bíboros püspök fizetését az orleansi ünnepeken mondott beszéde miatt letiltja.

A német vámtarifa.

Berlin, október 28. A német birodalomgyűlés ma folytatta az állat- és húsárak tárgyalását. Gróf Posadowsky belügyi államtitkár is védelmére kelt a kormányjavaslataknak. Hagsúlyozta, hogy ha a tarifajavaslat hajtóerést szenved, úgy Németország helyzete az új kereskedelmi szerződések megkötésénél lényegesen kedvezőtlenebb lesz, mint az előbbi szerződések megkötésénél volt. Több szómonk felszólalása után a vitát holnapra halasztották.

Luegerék győzelme.

Bécs, október 28. Az alsó-ausztriai tartománygyűlési választásokon a keresztény-szocialisták győztek.

Közgazdasági távirat.

Bécs, október 28. Az ultimo éleltséget hozott a helyi piacon; a magánkamattal azonos a bankéval s így a pénzülséget a bank felé irányul. A be nyújtás ma négy millió koronát tett ki 1.5 millió koronányi esedékességgel szemben.

Bécs, október 28. Egész oszónben jelentékeny pénzügyi művelet ment végre az itteni piacon, ugyanis a Mercur-bankház átvette a régi *Datschka* és társasáéle váltóüzletet, amely a darmstadti bank itteni képviselője. A darmstadti bank viszont a Rothschild-ház megbízottja. A Mercur-társaság 3 millió koronával felemelte részvényitkőjét.

Bécs, október 28. (A Budapesti Napló telefon-jelensége.) Ószre buzában és rozsan fedezeti kereslet mutatkozott s erre az áriályamok 9, illetőleg 10 fillérrel emelkedtek; később tavaszra is kereslet állott be, noha Budapest szilárd magatartást követett. Buza tavaszra 6, rozs 9 fillérrel, zab ellenben csak 4 fillérrel javult.

Köttetett buza tavaszra 7.46—7.47, rozs ószre 6.74—6.76, rozs tavaszra 6.69—6.72 zab ószre 6.39, zab tavaszra 6.50—6.52—6.50 korona.

Zárúlatok: Buza ószre 7.39, rozs ószre 6.72, zab tavaszra 6.51, rozs tavaszra 6.70—6.71 korona.

New-York, október 28. (Terményitádsze. (Zárúlat.) Gyapot: New-Yorkban helyben 8,1/16 (8,1/16), Októberre

8.87 (8,45). Januárra 8.55 (8,63). New-Orleansban helyben 8,1/16 (8,1/16). — *Petroleum*: Stand white New-Yorkban 7,46 (7,80). Stand white Philadelphiában 7,25 (7,25). Refined in Cases 8,75 (8,60). Credit Balances at Oil City 130.— (130.—). — *Zsír*: Western steam 11,70 (11,60). Rohe és Brothers 11,80 (11,80.) — *Tengeri irányzata* engedő. Októberre 66,1/2 (66,1/2). Decemberre 56,1/2 (56,1/2). — Januárra 51,1/2 (—). — *Buza irányzata* szilárd. — Firos ószri helyben 78,1/2 (78,1/2). Októberre — (—). Dec.-re 79,1/2 (78,1/2). Januárra — (—). Máro-ra 78,1/2 (78,1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1,1/2 (1,1/2). — *Kávét*: Iair Rio 7. sz. 5,1/2 (5,1/2). — Okt.-re 5.— (5.—). Januárra 5,25 (5,25). — *Liszt*: Spring Wheat clears 3—3.10. (3,05). *Cukor*: 3,1/2 (3,1/2). — *On*: 26,80—27 (26,80—26,75). — *Ris*: 11,75—11,95 (11,75—95). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 28. (Terményitádsze.) (Zárúlat.)

Buza irányzata szilárd. — Okt.-re — (—). — Dec.-re 78,1/2 (72,1/2). — *Tengeri irányzata* engedő. — Okt.-re 57.— (57,1/2). — *Zsír*: Okt.-re 11,40 (11,27). — Januárra 9,95 (9,90). — *Szalonna short* clear 11,87 (11,87—12.—). — *Sertésús*: Okt.-re 16,90 (16,40). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Őszi nász.

Nekünk nincs őszünk, úgy-e, édesem?
Utunkra nem hull hervadó levél —
Az ősz fuvalmát nem érzed te sem,
Szívünkben ezer tavasz fénye él...

A hervadásnak bús panasa kél
S én ajkad forró igéit lesem —
Örök életre sug, kacsag, regél;
Nekünk nincs őszünk, úgy-e, édesem?

Menjünk tehát! Már várnak is reánk —
Oltár felett kigyúlt a gyertyaláng...
S a dal?... Nászunknak indulója!

Míg elmondod az eskü szavait,
Bús hervadásról ki beszélne itt?
Hiszen nem volt még ennél szebb tavasz!...

Fakots József.

+ Az angol király mint regényfigura.

Corelli kisasszony ez idő szerint ha nem is a legkíválóbb, de egyik legolvasottabb regényírója az angoloknak. Ért is ahhoz, hogy ébren tartsa maga és irodalmi munkássága iránt az érdeklődést. Minden regénye szenzáció akar lenni. Néha elsül az igyekezete, néha nem, — többet beszélnek az új műről vagy kevesebbet, de beszélnek. Olyan modellekről gyurja meg a mintáit, akik általános érdeklődésre számíthatnak. Irt már regényt Judásról, Jézusról és a sátnáról is többek között, aki a kisasszony könyvében derék, jó fiu. Nem tehet arról, hogy bár csupa jót akar, balul ütnek ki a tervei. A legújabb regény egészen aktuális. Edvárd király a hőse és néhány, ma is nagy szerepet játszó politikus, például Salisbury és Chamberlain. Irodalmilag nem igen lehet a regény valami magas nivón álló alkotás, de amit a szerző akart, elérte vele. Szenzációit irt, amit habzsolva falnak föl az angolok. A regény alakjai hűséges fotográfiai az élő mintáknak. A királynak nincs neve benne. Salisburyt csak ugy emlegeti az írónő, hogy nehézkes öreg márkí. Karl Perousse: Chamberlain. Az ő barátja és érdektársa egy újságíró. A regényben egy ember, az életben kettő: A kettőből — Lawson és Astor — gyurta össze a regényírónő a maga figuráját. Ezt a kis önkényeskedést más figuráival is megcselkeksi. A regény egyik hőse például: Sergius Thord — az életben szintén két ember: William Morris és John Burns. A regényben egy figura lett belőlük. — Így tudniillik könnyebben kezelhetők.

A király fia messizi utaztában egy polgárlányt vesz feleségül és e miatt konfliktusba kerül az apjával, aki másodsor is meg akarja házasítani — a haza érdekében. A fiatalember nem hajlandó erre s szép tiradálomban védi az igazát. Nem akar bigámjában élni. A királyi regénye itt egyelőre véget ér. Kezddik a királyé.

Három esztendői uralkodása után elhatározza a király, hogy nemcsak báb lesz a trónon, hanem cselekedni is fog. E változás után az az első műve, hogy nem egyezik bele abba, hogy a jezsuitáknak az állam nagy birtokot ajándékozzon s tiltakozik a Perousse-Chamberlain által tervezett és ajánlott háború ellen. Perousse-Chamberlain erre a köztársaságiakhoz pártol, a jezsuiták rábeszélnek egy főúrlóit fanatikus, hogy gyilkolja meg a királyt. A merénylet nem sikerül, hogy miért, majd azt is megtudjuk később; a terv szerzője, aki Corelli szerint „természetszerű” jezsuita-

elmegy a merénylőhöz a börtönbe s rá akarja beszélni, hogy mérgezze meg magát, de csodálatosképpen mégis önmagát mérgezi meg. De mielőtt ide jutnánk, a regényről missz egész sereg fantasztikusnál fantasztikusabb epizódot beszél el. A király álnubába öltözik. Pasquin Leroy névvel belép a lordalmi bizottságba s megcsúszik, hogy megbuktatja a semmirevaló kormányt, s szervezi a köztársaságot. Csakhamar a jobbkeze lesz Sergius Thordnak, a népevezérnek. Thord, mint emlegettük, szerelmes Lotys írónőbe, aki viszont az álnubába öltözött királyt szereti, — reménytelenül. S mikor a király ellen merényletet követnek el: Lotys megmenti a királyt csak azért, mert rendkívül hasonlít az imádott Pasquin Leroyhoz, az egyetlen emberhez, akit Lotys igazán szeretet s félrelöki a merénylőt, aki tört akar dőlni a király szívébe. Ezután a király manifesztumot bocsájt ki, amelyben szocialistának valja magát s ajánlkozik a nép vezéréül Perousse-Chamberlain ellen; néplázadás kormányválság, a parlament fölözlatása, a trónörökös morganatikus házasságának kihirdetése és elismerése rohamos gyorsasággal következnek be s esakhamar véget vet a regénynek is egy fantasztikus tragédia. Thord léltékeny a királyra s agyonlövi Lotyst, az írónőt, kinek az az utolsó kívánsága, hogy ne temessék el, hanem tegyék hajóra s a hajót bocsássák szabadon a tengeren. A halottat a kikötőbe elkíséri a király is; a királyné a pakotja ablakából nézi végig a menetet. Mikor a hajót a nagy sokaság szemelátára elbocsájtják a tengeren, csak egy élő embert látnak a hajón: Thordot, aki elkíséri szerelmesét — a halálba. Kűnn a tengeren egyszerre csak fölbukkan a hajón — a király. Thord meg akarja ölni, de a király megelőzi őt s főbe lövi magát. Holtestét egy hullám lesodorta a hajóról s a kormánytalan hajón Thordot holt kedvezéssel tovább viszi a szél a biztos megsemmisülés felé.

Ez a regény rövid foglalata. Már ebből is megállapítható azonban az, hogy szórnyunka lehet. Egy élő király kellett ahhoz benne, hogy szenzációvá váljék. Így aztán sikerült — s ma a királyán mulat Anglia. — Egy kisebb rész, az illetégtelenebb elem bizonyára az írónőt mosolygja le.

+ Ha a polgármester himlős.

Ohioan, Wells-ville polgármesterével nemrégiben az a kellemetlen esett meg, hogy belesett egy gyermekbetegségbe. Himlős lett. A pogárságot persze meg kellett övni attól, hogy elkapják a polgármester urtól a betegséget s a város ura szigorú mágnyban élte a maga szomorú világát. Az ajtaja előtt strázsák állottak, hogy valaki valahogyan be ne toakodjék hozzá s ki ne hurcolja a városba a pörnséness nyavaiját. A polgármester azonban egyszersmind bírói tisztet is visel s míg beteg volt, szörnyen megletek a tömlőcök mindenféle bünnössel. Azokat szintén távol kellett tartani a polgármester urtól, nehogy hiba essék drága egészségükben. Végre is azonban már türelmetlen volt az állapot. A tömlőcök úgy megletek, hogy most mar az apagyilkosnak is kegyelmet kellett volna adni, mert nem voltak képesek lakást biztosítani számára. Erre aztán a polgármester ur segített a doigon egy ötlettel. A börtönben telefonhoz vezették a rabokat, a polgármester ur otthon, a lakásán kihallgatta őket, meg a tanukat is és telefonon kimondta az ítéletet is. Tehát erre is jó a telefon.

Napirend.

Naplár: Szerda, október 29. — Római katolikus: Narcisz. — Protestáns: Narcisz. — Görög-orosz: (október 16.) Longin. — Zsidó: Tischi 28. — Nap éli: 6 óra 25 percek. — Nyugszik: 4 óra 30 percek. — Hoid kel: 4 óra 13 percek reggel. — Nyugszik: 3 óra 38 percek délután.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Képtár és néprajzi osztály (Csillag-utca 15. szám alatt). Nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig. Iparművészeti múzeum az Üllői-uton. Nyitva 9 óratól 1 óráig. A brit kiállítás d. u. 5 óráig.

Nemzeti Szalon állandó kiállítása a (Ferencciek-tere 9. sz.) d. e. 9 óratól este 8-ig.

Közelekedési Múzeum a Városligetben délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 2 óratól 6-ig.

Technológiai múzeum nyitva délelőtt 9—1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerecesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-től 1 óráig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—1 óráig. Akadémiai könyvtár délután 3—7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig, d. u. 3—8-ig.

Allatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatósi, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó osztálya és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től 12-ig és délután 3 óratól 6 óráig. Haza-z termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeli gyűjtemény, továbbá a hazi-pári kiállítás (melyben az üzletvezetést árusításokat is eszázó) a Városligeti part csarnokában nyitva; délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központú üzletvezetője (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V., Váci-körút 32. szám alatt).

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A kereskedelmi szerződések fölmondása. A londoni *Morning Post* értesülése szerint a német kormány az érdekeit hatalmas elé azt az indítványt terjesztette, hogy a kereskedelmi szerződéseket évről-évre proulongálják abban az esetben, ha egyik fél sem él a fölmondás jogával. Az orosz és az osztrák-magyar kormány már válaszolt erre a jegyzékre; Oroszország az évről-évre való meghosszabbítás helyett a londoni lap szerint formális megújítást ajánlott, még pedig öt esztendőre s körülbelül ily értelemben nyilatkozott az osztrák-magyar kormány is. — Berlinből táviratozzák, hogy a Berliner Tageblatt értesülése szerint minden attól függ: sikerül-e a német kormányának valamennyi szerződését meghosszabbítani? Oroszország aligha egyezik bele a meghosszabbításba, mert Amerikában nagy költséget helyezett el, s ennek fejében meg kell szüntetnie a Németországnak adott kedvezményeket. Ha pedig a kereskedelmi szerződések szövényséves oszlopában csak egy tonál is megoldódik: a német kormány nem járulhat hozzá a többi szerződésnek hallgatag meghosszabbításához sem.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara emleke, *Lánczy* Leó legutóbb a gazdasági körököt érdeklő két fontos kérdésben tiszteltet a kereskedelmi miniszternél. Első sorban fölémeltette a magyar malátai-áruipar sérelmét, amely az osztrák államvasutak igazgatósága által kibocsátott ismeretes rendelet következtében a jövő év elején bekövetkezik, amennyiben az osztrák vasutakon kiszállított magyar malátaküldemények után az eddig élvezett relikációk többé nem vehetők igénybe. A miniszter erre vonatkozólag kijelentette, hogy figyelmét a sérelmes rendelkezés nem kerülte el és foglalkozik avval, sőt arra nézve az osztrák kormánnyal már érintkezésbe lépett és reméli, hogy a magyar érdekeket ebben a kérdésben is megóvhatja. A miniszternek ezt a kijelentését a kamara elnöke megnyugtató tudomásul vette. — A második kérdés, amely a kamara elnökét a miniszterhez vezette, az a hír, amely szerint a miniszter a kereskedő- és iparosköröknek aggódalmára a magyar királyi államvasutaknak áruidőzabását megváltoztatni szándékozik oly irányban, hogy a díjtételek általában fölemeltesse. A miniszter erre nézve azt a megnyugtató íővígósítást adta, hogy ez idő szerint ez nem áll szándékában, de ha az egy későbbi időpontban szóba kerülne is, minden esetre alkalmat adna előzetesen az érdekeltek köröknek arra, hogy ebben az ügyben véleményüket és óhajukat a kormány előtt kifejezhessék.

Az Önálló Hitelviszketek központja, mint szövetkezet e hó 28-án dr. Münnich Auréli országgyűlési képviselő elnökletével a Szövetkezeti Központi Bank-Részvénytársaság helyiségében tartotta alakuló közgyűlését. A törvényes alakszerűség után elnök az alapítandó új intézmény célját és tárgyát fejtegette. Hangsúlyozta, hogy a létesítendő szövetkezet nemcsak a hitelviszketek igényeinek anyagi kielégítését tartja szem előtt, hanem egyúttal feladata lenni a csatlakozott szövetkezeteknek kötelező rend-

szeres és szakszertő ellenőrzésével azok erkölcsi színvonalát is emelni. Ezen az unon és ezen eszközökkel kívánja az új intézet az önálló hitelviszketeket hasznos és számottevő közgazdasági tényezőkké fejleszteni, a nélkül, hogy azoknak önállóságát és önrendelkezési jogát csorbitaná avagy korlátozná. A dr. Burger Géza által előterjesztett alapszabálytervezet beható tanácskozás után némi módosítással elfogadtatván, az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjai választották meg. Az igazgatóság tagjai lettek: dr. Bochor Károly, *Kayser* Lajos (Törökbecse), *Mautner* Adolf, dr. Münnich Auréli és fenyeri Zádor Lajos (Debreczen); a felügyelő-bizottság tagjai: *Kovács* Győző (Nyiregyháza), *Mohár* Ferenc (Bездán), *Nay* Rezső és *Oesterreicher* Miksa. A közgyűlés után megalkult az igazgatóság, mely elnöke dr. Münnich Auréli, alelnöke *Mautner* Adolf és fenyeri Zádor Lajos urak. — előbbi egyúttal vezérigazgatóvá — választotta meg; titkárul dr. *Kardosy* Lipót, az Önállón működő hitelviszketek országos kötelező-nek ügyvezetője, ügyészül pedig dr. *Lurjer* Géza választott.

A munkaközvetítő reformja. A budapesti munkaközvetítő intézet végrehajtóbizottsága megbízta *Gyelléri* Mór bizottsági tagot, hogy külföldi tanulmányútra alkalmából kísérje figyelemmel a munkaközvetítő-intézeteket s ezek alapján tegyen javaslatot a mi intézetünk reformálására nézve. *Gyelléri* ma nyujtotta be beidővontató jelentését, melyben röviden tizenkét külföldi intézményt ismertet s ezek után konstatálja, hogy a mi intézményünk terjedeleme nézve egyike a legnagyobbaknak a kontinensen. Ez intézet jövőben való átalakítására nézve a következő konkrét javaslatokat terjeszt elő:

Mindenekelőtt feltétlenül szükséges a nagy arányokban fejlődő budapesti munkaközvetítő számára egy külön állandó épület létesíteni valamely munkásnegyed közepén, lehetőleg az V. és VI. kerületek külső központján. Leghelyesebb volna, ha a kereskedelmi miniszter lépéseket tenne a fővárosnál, hogy ez millenárius alapítványának 2-3 évi kamatait engedje át erre a célra, ami az épület nagy arányú létesítéséhez elegendő volna. A fönttartás pedig a mostani alapon történhetne az állam, a hatóság és a kamara arányos hozzájárulása révén. Az épület mögött kért kellene létesíteni, vagy lehetőleg egy már létező iás kerthelyiséget erre a célra akurálni, nehogy a munkások nyáron a ház előtti utcákat lepjék el s a rendes közlekedést megakasszák. A munkaközvetítő házban létesíteni kellene népkönyvtárat és olvasóhelyiséget, helyet kellene szorítani a házban egy oly lakásközvetítő irodának, mely főleg a munkások számára alkalmas lakások közvetítésével foglalkozik, továbbá egy kis irodát a jogvédő-egyesület expozitúrája számára. A tervbe vett és kis arányokban már meglévő szociális muzeumot is ebben az épületben kellene elhelyezni.

A malátagyárosok kérelme. A magyar malátagyárosok egyesülete ma a képviselőházban *Szék* Kálmán miniszterelnökkel és *Láng* Lajos kereskedelmi miniszternél tiszteltet, hogy orvosiást keressen a cs. k. osztrák államvasutak sérelmes rendelete ellen, melylyel a magyar malátai-áruiparok kizáratták a relikáció élvezetéből, melyet az osztrák vasutak eddig minden malátai-áruidőzabásukban engedélyeztek. A küldöttség nevében *Deutsch* Artur alelnök kijelentette, hogy az osztrák

malátának kedvezőbb elbánásban való részesítése által a magyar malátá nem fog ezentul sikerrel versenyezni a külföldön és így a magyar malátai-áruipar tönkro fog menni. Kéri a kormányt, hasson oda, hogy a csász. kir. osztrák államvasut törvénytelen rendeletét mielőbb vonja vissza és a magyar malátát épp úgy részesítse ismét a szóbanforgó relikáció élvezetében, mint az osztrákok. A kormány tagjai az egyesület képviselőit igen szívélyesen fogadták. *Szék* Kálmán miniszterelnök biztosította a nála meglévő gyárosokat, hogy panaszukat alaposan meg fogja vizsgálni és mitután az ipar érdekeit mindig melegen szívén hordja, a kereskedelmi-ügyi miniszterrel egyetemben igyekezni fog ez esetben is a bajon mielőbb segíteni. *Láng* Lajos kereskedelmi-ügyi miniszter, ki ez ügyről már behatóan és részletesen informálva volt, átvéve az egyesület kérvényét s kijelentette, hogy a magyar malátagyárosok panaszát jogosnak tartja és így saját részéről minden tőle telhetőt el fog követni, hogy méltányos kivánságuk teljesíthessék. A küldöttség azzal a megnyugvással távozott a kereskedelmi miniszteriumból, hogy ügyük a legjobban kezeken van.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: *Dragics* S. A. kereskedő *Palrák*, *Benda* István kereskedő *Szakolcz*, *Heymann* Ottó kereskedő *Brásvó*, *Braunfeld* Zsigmond *Miskolcz*.

Borjuvásár. 1902. évi október hó 28-án. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságól.) Felhajtás: Belüldi élő borju 415 drb, leült borju — db, bécsi borju — db, — db, nővendékmarna 3 darab, bárány élő — darab, leült bárány — darab, Argyjések. — Belüldi élő borju I. rendű 84—100 l-ig, kivételes 102 l., II. rendű élő borjúk 72—82 l-ig, 1 kilónkint, leült borju I. r. — l-ig, II. r. — l-ig, kivét. — l-ig, kivét. I. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjúk 40—48 l-ig. Nővendékmarna — l-ig — l-ig, I. r. — l-ig, középminőségű — l-ig, alarendelt — l-ig, 1 kilónkint, Bárány élő — k, leült bárány — k, kivételesen ár — k-ig páronkint. — Irányzat erősdes, az árak 4—5 fillérel kilogrammonkint csökkentek.

Sertésikonsumvásár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közvágóhid intézősége.) Október 28-án. Főhajtás: Zsirtes, egytint 0reg I. rendű 350 kilogrammon felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, sildő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Huszertes egytint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyű 240—300 kilogramm — darab, sildő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajtás Összege 898 darab. Előző napi maradvány 426 darab, Összesen 1324 darab. Eladatot 834 drb. Maradvány 457 darab. A vásár irányzata közepes volt. — Következő árak jegyzetelték: Zsirtes: 0reg I. r. 350 kgr-on felül — fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 86—96 fillérig, kanló — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — 105 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 95—104 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 78—95 fillérig, sildő — fillérig; malac — fillérig. Huszertes: Nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—200 kilogramm — fillérig, sildő — fillérig, malac

REGÉNY

Bánék, Andrásék.

Irtá: Gyarmathy Zsigáné.

(28)

A gróf gyöngéden segített az ing levetésénél és óvatosan kimosta a golyóütött sebet, mely nagyon kicsi volt és már nem vérzett. Gyuri esdeklő tekintettel nézett rá:

— Kérem, gróf ur, tegye ezt az inget oda, a hova szoktam (bizony azt a helyet nem mutathatta volna meg, mert csak az öregasszony szavából sejtette, hogy mit szokott tenni) és már az én különösem; szeretem, hogy a forrás kiomló vize vigye magával a szennyet.

Bán Gábort szíve mélyéig meghatotta az a törekvés, melylyel minden gyanút el akar róla hárítani; tudta, hogy benne van ebben a lángoló fajszeretlet is; vissza akarja szerezni mind a két részre a hajdani egymást megértő jóindulatot.

— No, fiam, légy nyugodt, mert egy óra alatt minden foltot kimos az a zuhogva kiomló víz; de most már itt az ideje, orvósért küldeni. Nem hagyhatlak itt; most látom, van, aki elmenjen a vadász-kastélyig, ahonnan lovasebért indítanak Bánkura, ide is rendelék néhány erdőkerülőt és hordszeket...

— Be megnyugtató, azt érezni, hogy ez mind felesleges...

— Éppen nem felesleges. Ezek bizonyosan tudnak valami könnyebb kijárót ebből a völgyből, s így kevés idő múlva már itt lehet a segély. Az erdőmester is ért a sebészethez, ki tudja, vajjon nem segíthet az is, míg a doktor megjöhete.

Gyuri teljes érdeklenséggel vette az egészet, s míg a gróf egy kiszakított laposkára pár sort írt, a forrás felé fordította fejét s úgy nézte

a kristálytisza víz bugygyanását. Az öböl nyílásán besütött a nap és fénynyel árasztotta el a vadon fenséges szépségét és a moh-szőnyegen fekvő ifju férfias alakját. Bánt is megkapta e szokatlan csodás világítás: félkörben a bronzszínű sziklák ragyogása, a vizek ércfénye, s ezekkel szemben a feketén sötétlő fenyves-félkör, mely egy helyen mintha csak azért lenne megnyitva, hogy beereszse a fénylő sugarakat. Az öböl felé pedig, mint egy kupola, azurkékével borult az ég. S a színek egy szépségében egyszerre csak halványabbnak tetszett az ifju férfi arca. Bán összerázkódott és elszoruló szívvel gyorsan indult a kunyhó felé. Mikor visszatért, csodálkozva látta, hogy csak az ímént napfényben ragyogó völgy elsötétült. Az ily vadon mélységekben színes verőfényes alkony, amint egy csues elődi a napot, rögtön, mely homályba borul a völgy. Esti szellő kezdett végifutni az ormokon és a fenyves sóhajtó bugással zugott, a patak is erősebben csattogott és a légből átható fényföldet terjedt. Bán kissé megborgongva közeledett Gyuri felé, hozzá hajolt és keze után nyult:

— Nemsokára itt lehetnek az embereink... Fázol, fiam? Kissé hűvös ez a bő harmatozás... hogy vagy?

— Egészen jól — felelte különösen tompa hangon Gyuri.

A homályban észrevétlenül megjelent az öreg asszony Marjuával, egy nagy pokrócot és néhány juhbőrt hoztak; Bán helyeslőleg intett. Az asszony a sziklára mutatott: — Van ott a nagy lyukban még több juhbőr is; ott szokott aludni az ur; de ha már levette a betegség és nincs jártányi ereje, hát kihozom mind, aztán meggyujtom a tűzét is, úgy mint máskor, hogy kerüljön el a vad.

— Most csak menjetek, öreg, az unokáddal együtt, majd szólítalak én, ha szükség lesz rád.

Bán gyöngéden betakargatta Gyurit; egy lombos puha bőrt tett a feje alá, aztán maga is leült szorosan az ifju mellé és megfogta hideg-gül kezét:

— Álmos vagy, fiam?
— A pisztolyokat, rejtse el a pisztolyokat!
— Légy nyugodt, senki sem fogja sejtteni, mit cselekedtem: ezt a titkot magamba zárom örök emlékül; ezentul már lehetnek hálátlanok, vérig sérthetnek, én csak azt fogom érezni, hogy megérdemeltem...

Elhalgattak. De a fenyves zugott tovább sóhajtó bugással és a vizek harsogva csattogtak és az azurkupola mély kékségén kigyultak a havasi ég csodás fényű, nagy csillagai és kékesfehér fagyolt szöttek a völgy felett; a fenyvesoldalt sötét csucsán egyszerre csak feltűnt a tele hold és uszott csendesen följebb. A hűvös szél elállt és gyönyörű enyhe ősz estbe borult a mély völgykaton. A holdfény ezüstvirágokat szórt a fenyves barna sziklákra, honnan a páfrányok bordás levelei, mint valami fehérszárnyú nagy madarak mintha fel akartak volna röppenni a sötét érimtésére. A mohákon és a köveken a bő harmatozás gyémántcsöppjei tündököltek. A juhbőrök bundás prémiei mintha zuzmarával lettek volna telefuva, úgy kitétek a haldokló ifju érdekes szép fejét. A forrás, az a hatalmas szép forrás talán sohasem lökte bő vizét oly magasra, mint ezen a holdfényes estén, kristálytisza bugyrgyánásban ezer meg ezer gyémántos pille rezgettete himes szárnyait, aztán a leomló víz fehér fodrokat verve csörtetett keresztül a tenyérnyi vérfolton...

Máskor be igazán tudna gyönyörködni Bán Gábor a csodaszép völgy fehér ragyogásában; de most nem is látja, teljes figyelemmel csüng Gyurin, érzi, hogy ebben a nagyszerű fenséges fehér csillogásban fekete szárnyakon közeledik a halál és immár elfedi a lángész fényét és mindazt a sok szépet, ami ott élt ebben a daliás derék ifjuban... Es ezt az ő keze idézte elő! Metsző fájdomal járta át szívét...

(Folytatása következik.)

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1902. október hó 28-án.

A lengyel zsidó.

Népies dalmű 2 felvonásban. Zenejét szerzte Weis Karoly. Szövegét Erokman Chatrian után írta Leon Viktor és Batka Richard. Ford. Vidor Dezso.

Személyek:

Matisz János	Takáts	Schmitt	Hegedüs
Katrina	Várent	Egy lengy. zsidó	Kornai
Annett	Kaczér	Miklós	Mihályi
Brenn	Kertész	Az éji őr	Szemere
Doktor Frank	Gábor		

Utána:

Szerelmi kaland.

Rogel és Mader tréfás balletjéből a III. és IV. kép. Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. október hó 29-én.

Kurucok Párisban.

Történeti vígjáték 3 felvonásban, Irta Berczik Árpád.

Személyek:

Kökényesdy Zsófi	Gyenes Ligeti	Király Ádám	Dezso Palfy
Kökényesdy Rákosi	Torcy	Nádai	Alszei
Ráky Szentpéteri	Császár Pomponne	Aulányé	Dömjén
Baranyai Illosvay	Ujházy Villandy	La Mothe	Livry
	Gábányi	Livry	Rózsahegy

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. október hó 29-én.

Fedák Sári vendégfelléptével

Csökon szerzett völegény.

Énekes bobozat 3 felvonásban, Irta Szigeti József. Zenejét szerzte: Serly Lajos.

Személyek:

Osoniai Béla	Balassa Góth	Traurer Előjáró	Vendrei Kazaliczky
Eszti Ábray Irén	Rostagni Fedák	Irmag Futaiki	Tapolczai Szerény
Barnyai Olga	Pethes Nőgrádi	Ripacs Nefejeits	Hegedüs Nikó

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. október hó 29-én.

B. A. L. E. K. (Cabinet Piperlin.)

Operett 3 felvonásban. Irta Raymond és Burani Zenejét szerzte Hervé. Fordították Rákosi Viktor és Makai Emil.

Személyek:

Piperlin Merlingard	Boross Szilágyi	Leó Colombe	Szomori Tomcsányi
Bardinel Vétiver	Ráthonyi Giréth	Zenaide Céline	Szelestei Kornai
Roussignac	Rubos Anita		Marosi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. október hó 29-én.

Szökimondó asszonyág.

Színmű 4 felvonásban. Irta Victorien Sardou. Fordították Faj J. Béla és Makó Lajos.

Személyek:

I. Napoleon Mária Luiza	Szirmai Kiss M.	Erzsébet Savori	Krecsányi Szerdahelyi
Lefévre Katalin	Blaha Fenebné	Hercagné Izsóné	Horváth Izsóné
Fenebné Mária Karolin	Solymosi Dóri M.	Dépreaux Cop, cipész	Nyárai Ujvári

Kezdeté 7 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. október hó 29-én.

Angol élet.

Irta Ráth István. Kezdeté 7 1/2 óraker.

Opera- és koncertének - kurzusok,

valamint magánórák,

szalonének külön kurzusok és magánórák.

Lelkiismeretes hangképzés.

Zongora-kurzusok és magánórák. Szeghnyibb soru, de lehetősége növelésnek engedelményben részesülnek. Megbeszélés és próba naponta — szombat és vasárnapot kivéve — délután 10-12-ig, délután 3-6-ig.

BARBER FRANCISKA,

koncert- és operatáncosnő, okleveles zongoraművésznő Erzsébet-körút 39. sz., I. em. 5.

RÉMI-MULATÓ.

Király-utca 71. Halmovici M., művezető

Rémi Tivadar, igazgató. Pénztárnyitás 7 óraker. Kezdeté 8 óraker.

A szenzációs Varieté-műsornak rendkívüli sikere!

Csak rövid vendégjáték! Csak néhány napig!

A világhírű délamerikai ének- és táncosnő

La belle et celebre Heloisa

TITCOMB k. a.

vendégfellépté.

THE 4 NOISET

a világ legjobb mű- és verseny-kerékpárosai.

Georg Bonhairs-csoport

a Varieté-színpad legjobb és legnagyobb attrakciója

valamint az összes kitűnő művészek felléptével.

Pénztárnyitás este 7 óraker. Nappali pénztár nyitva

10-11-ig és 3-5-ig.

Bélapályák elvételben 70 kr., kaphatók: Izsóda Andrásy-ut 88., Izsóda Erzsébet-körút 51. (Füredipalota) és Izsóda Király u. 72. Az előadás után a téli-kert-külvárosban Pécsi Hegedüs Gyula cigányzenekara hangversenyez reggel 5 óráig.

Dr. RENNER

VIZGYÓGYINTÉZETE

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Az intézetben gyógykezelés alá vételnek: különféle ideg- és gerincbajok, almatlanság, szédülés, gyengeségi állapotok, a gyomor és belek rendszere, ideg és szívbetegségek stb. — Gyógyeszközök: A tudományos vizsgyógyítómod eljárásán kívül, szonavas fürdők (szívbetegségek számára), fényfürdők (elhátrások és csúszás bántalmaknál), az elektroizom minden faj (gubancok, faradtság, franklinizáció, masszázst stb. — A különféle vizsgyógyítómodok kívánatra saját lakáson is eszközöltnék kiképzett szolgásművészek által.

Arak mérsekeltek. Prospektus kívánatra.

LEGOLCSÓBB KOSZORÚ

bevásárlási forrás.

Dominics Katalin

ÉLŐ- ÉS MŰVIRÁG-TERME.

Csak Csak Csak Csak

17. SZ. József-körút 17. SZ.

A mi búvárt, az a jó.

Azt mondja a példásod

A Hecht-Bankház szerencsése

B. vált mindig évről-évre;

Jól jár, a ki arra vigyáz:

Legszerencsésebb a Hecht-Bankház.

Élő, preparált és művirágból készült sirkoszoruk

nagy választékban kaphatók

Mezey ROYAL élővirágttermében

Jenőné Budapest, Erzsébet-körút 52.

Gross és Lövenstein

férfiszabók,

V., Deák Ferenc-utca 18. szám,

ajánlják a saját műhelyükben készített

őszi, téli, férfi-, fiu- és gyermekruháikat

kizárólagos hazai és angol

valódi gyapjuszövetekből, a legújabb kivitelben, pontos ki-

szolgálás és olcsó, de szigoruan

szabott árak mellett.

Férfiöltöny	15	frttól följjebb
Téli kabát	15	" "
Raglan ulster	15	" "
Gazdasági kabát szövetből	12	frttól följjebb
Gazdasági kabát szőrmeből	20	" "
Gyermekruhák	4	" "

Nagy választék városi és utazó-bundákban.

Meg nem felelő árakat visszaveszünk, esetleg kicserélünk, vagy a pénzt visszaadjuk.

Vidéki megrendések utánvétel mellett eszközöltetnek.

Ügynökök

kik sorsjegyek részletes-
térre való eladásával fog-
alkozni óhajtanak, magas
jutak, esetleg fixizálás
mellett felvételnek.

Fleissig Sándor BANKHÁZ

Budapest, Erzsébet-körút 2.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató

Nagymező-utca 17.

Még csak néhány napig!

Egy nyugtalan éjjel

nagy kómius némajáték, előadja

Paul Martinetti

Egger-Rieser Fnkushimas

tirolli együttes japáni akrobaták

Tarka Színpad

A második agy,

Az előadás 8 óraker kezdődik.

A téli-kertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Butor, teher szállítási és beraktározási vállalat.

Butorszállítások elvállalása, os. és kir. szab. francia minta után készített, teljesen kárpított, bejáratott butorkocsikban a bel- és külföld minden helyiségébe.

TELEFON. ZORN MÓR BUDAPEST.

Sürgőnyim: vasson és hajón átrakodás nélküli, a csomagolás meg-
kärítésével. teljesen száraz és órá-
berendezett raktárakba felelősség mellett.

Butorszállítások a bel- és külföld minden nagyobb városában.

Butorok beraktározása

Képviselősegek BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 21.

ZORN MÓR

HALÁPI-féle CSUZ- és kőszvénykenőcs (RESTAURATOR)

felülmúlja az összes eddigi készítményeket, mert biztosan gyógyít heveny v. idült reumatizmust, köszvényes ledől-
bajokat, neurálgiait, migránsot és lábajókat. Számtalan hála és elismerés-levél. Egy tubus ára 1 kor. 60 fill.

Kapható: "APOSTOL"-gyógyszertárban BUDAPEST, József-körút 64. szám.

NE VÁSÁROLJANAK
értéktelen és néha hamított rumot.
Az esszencia az egészségre károsak.
„Battle Axe Jamaica Rum”
ismeretes mint

BATTLE-AXE
„The Nectar of Jamaica.”
Minden üveg a cég
felelőselete alatt ered-
tetileg töltve.

A. A. Baker & Co., London E. C.
Ezen végleg az összes kultúrálalm. törv. védett.
CSAK elsőrangú üvegeknél kapható.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vígyszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	Denevér	Essex gróf	A csökon szer- zett völegény	Boszorkányvár	B. A. L. E. K.
Péntek	Nincs előadás	Constatin abbé	A csökon szer- zett völegény	Sárgacsikó	Balkézről
Szombat	Ördög Róbert	Az ember tragédiája A kaméliás hölgy	A molnár és gyermek A csökon szer- zett völegény	Molnár és gyermek Casanova	A molnár és gyermek Balkézről
d. n. Vasárnap este	A lengyel zsidó She	Kurucok Párisban	A három grácia	Molnár és gyermek Molnár és gyermek	B. A. L. E. K. Balkézről

As „Athenaeum” irodalmi és nyomdai r.-társulat kiadásában
Budapest, VII., Kerepesi-út 54, most jelent meg:

MÁTYÁS KIRÁLY
EMLEKKÖNYV.

A nagy király kolozsvári emléksobrának leleplezése alkalmára
szülőváros, Kolozsvár szabad kir. város megbízásából
szerkesztette

Dr. MÁRKI SÁNDOR.

13 önálló képmelléklettel, 2 tétképpel és 135 művészi kivitelű
szövegrajzzal.

Ára pompás díszkötésben 24 korona.

Kapható a kiadóirásulatnál és minden könyvkereskedésben.

NINCS TÖBBÉ TYUKSZEM!

Ha a tyukszemtől meg akar menekülni, úgy elegendő egy kísérlet a törvényesen védett biztosan ható

Denzinger-féle "Viktória" tyukszem-konös 4-5 nap alatt a legkeményebb tyukszemektől lehet megszabadulni. Az eredményért a pénz visszaadása mellett szavatolok. — Egy tégegy 10 tyukszemnek elegendő, kerül 1 kor. 30 fill.-be. Szállítja a főtiszt: Denzinger Ádám, Újvidék, Duna-utca 17. sz. Ismételésüsitök kerestetnek.

Fiumében eladó pompás park, kb. 22,000 négyszögmetér, enyhe fensíkon, gyönyörű kilátással, a város közvetlen közelében. E csodaszép, uradalmi birtokot képező park kedvező fekvésénél fogva **gyógyintézet** vagy téli-szálló berendezésére is nagyon alkalmas volna. Bővebb felvilágosítást nyújt a Fiumei Néptakarékpénztár igazgatósága.

Dr. MITZGER

IDEG és NEMI BETEGSÉGEK
radikális gyógyítására legjobban ajánlják

Dr. MITZGER
kiváló gyógyhatásairól elismert intézet
Budapest, VI., Teréz-körút 44. l. em
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Meidinger kályhagyár.

HERLICH I. és H.
— BUDAPEST, —
IX. Lónyay-utca 15. sz.
— Saját gyártmányu —
kályhák és központi fűtések
minden kivitelben.
Arjegyzők kívánatra bérmentve.

SORSJEGYEK

melvők másutt el vannak zálogolva, saját pénzzel váltom ki és azokat sokkal magasabb kölcsönt adunk olcsó kamattal, vagy megveszem a sorsjegyeket pontosan a napi áron és visszaadom azonnal készpénzben fizetve, kérem a zálogjegy beküldését.
FLEISSIG SANDOR BANKHAZ
BUDAPEST, Erzsébet-körút 2.

Legszébb könyvtárt berendezek, havi 2-3 korona részletfizetésre:
Szépirodalom, szakmiviek bel- és külföldi: Csm Kelemen Gyula, Budapest VII., Dob-utca 91. sz. II. em. 15. levelezőlap elegendő. (Videkéről válaszbelvgy melléklendő.)

A 17408. számú
"Berendezés kis volt számú lámpáknak magasabb felelősségi váltakozó áramú vezetékkel való táplálására" című magyar szabadalmi tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát átadja vagy gyártást engedélyt ad. — Felvilágosítást nyerhető: **KALMÁR J. mérnök,** hitves szabadtéri ügyvivő iróházában, Budapest, VII. Kerepesi-út 44.

SANTAL EGGER

valódi keletindiai cipőből készült és hatásban felülmúlja a külföldi szereket, miert még a leghevesebb orvosok is ajánlják

SANTAL EGGER

Kipróbált magyar készítmény. Számos elismert levél bizonyítja, hogy biztosan és gyorsan meggyógyítja a fátalásig betegségeit

SANTAL EGGER

csak a törv. védett "liget" védjeggyel valódi. Ára 3 kor. Vidékre 3 K. 40 fill. előleges beküldése után bérmentve kldi: **NADOR-GYOGYSZERTAR** Budapest VI., Váci-körút 17.

HIRDETMEY.

A „Budapesti Kölcsonös Takaréé és Hitelszövetkezet“ folyó évi november hó 12. délután 4 órákor tartja saját helyiségében (Budapest, VII. ker., Csömör-ut 3.)

I-ső évi rendes közgyűlését,

melyre a szövetkezet tisztelt tagjai önnel meghívának.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt évi üzleti eredményéről.
2. Az igazgatóság által megalkapított mérleg előterjesztése a annak jóváhagyása.
3. Az igazgatóság a felügyelő bizottság részére a fölművelési megadás.
4. A felügyelő bizottság három rendes és kettő pótlágának megválasztása.
5. A választmány tizenöt rendes és három pótlágának megválasztása.
6. Beszédjeggyek.

Budapest, 1902. okt. 29-én.

As igazgatóság.
1902. augusztus 31-én.

Mérleg-számla
Vagyon: Péntézi maradvány 1902. aug. 31-én 1469-26 kor. Váltó-kölcsönök 10960— kor. Szervezési költségek 1888— kor. Nyomatvány felszerelés 887-95 kor. Bankbetét 10— kor. Külföldi követelések 24903 kor. Letét 712-75 kor. Övadjék 55— kor. Többrésztartás 5119-20 kor. Törzskönyv 15997— kor. Állomány kamatok 119-45 kor. Vagyon hitelőzők 90-04 kor. Övadjék követelések 500— kor. Nyereség mint egyenleg 328-29 korona.

Nyereség- és veszteség-számla:
Törzsk. Áll. Ános költségek 634-95 kor. Letéti értékeiből letérs 79.19 kor. Szervezési költségeiből letérs 3010— kor. Nyomatványok 177-59 kor. Tisztviseltek 1933-50 kor. Hirdetési költségek 120-16 kor. Lakár 741-61 kor. Postaköltségek 124-02 kor. Egyenleg mint nyereség 328-29 korona.

Követel: Beiratast díjak 3010— kor. Betétkönyvdíjak 2048— kor. Kamat bevételek 758-27 kor. Kezelési díjak 291-89 kor. Inté díjak 232— kor. Nyomatvány díjak 217-80 kor. Beszedési díjak 592— kor.

Most jelent meg!

RODOS TÖ

Történeli szimű 3 felvonásban.
IRTÁK:

Géczy István és Lampérth Géza

A Vignázák nagy sikertű műsordarabja, a mely most járja újat vidéki színpadjainkon.

Ára
A Fővárosi Színház Műsora miller 60 miller
A mult színházi óvadlegnagyobb sikert aratott

eredeti és fordított sziművel, a melyek állandóan megmaradnak a műsoron, mind megjelentek a

Fővárosi Színházak Műsorában:
123-124 Házasságunk. Bohozat. Gulló Soma.
121-122 A régi szerető. Népszimű. Gézy István.
119-120 Balassa Béni. Tört. szimű. Márton Ferenc.
117-118 A mételey. Szimű. Bréux-Molnár Márton.
115-116 Keresz Feja David. Tört. szimű. Fényes S.
113-114 A képviselő ur. Bohozat. Gulló-Rákosi.
111-112 A páholy. Bohozat. Lantó és Kraiz — Kabos E.
109-110 Karakócs. Dráma. látványosság. Dickens-M.
107-108 A nevezetes kastély. Vigjáték. Bizon-Hellai.
106 Katalin. Erdelti operetta. Béni-Fejér.
105 Pálmagy kassza. Vigjáték. Balassa-Pahadi.
103-104 A sasok. Vigjáték. Gulló-Rákosi.
102 A becsületbíró. Szomorújegy. Zivruska Jenő.

Teles arjegyűk kiváratra leges és bérmentve.
Egy-egy szám ára 30 fillér. — Kapható minden könyvkereskedésben.

KIADJA:
LAMPEL ROBERT (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedés
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám.

A 13175. számú „Sámfagép“

című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárokkal összeköttetést keres; szabadalmát engedélyt el is adja vagy gyártást engedélyt ad. Érdeklődőknek szivesen szolgál bővebb felvilágosítással

KELEMEN ÉS TÁRSA

szabadalmi ügyvivő iróda Budapest, Royal-szálloda B.

„SPECIALISTA“

szérvkötőkbe! Keleti J. orthopédiai műintézet ajánlja minden szenvedőnek a legújabb és modern szerkeztű 1900. évi ben cs. és kir. szabadalmozott szérvkötőjét. Nem csak, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kintű felemés által felül minden más gyártmányt.

Árak: Egyoldalu Kétoldalu
12 korona. 24 korona
Keleti-féle cs. és kir. szabad. gummi-szérvkötő, ajléli háznál, igen előnyös. Ára: Egyoldalu Kétoldalu 10.— 20.—

Gyárában teljes jótállás járható készülő továbbá mellék- és támpékek, műfűzők, fordítottok, rézkövek, műlábak és kezek, haskötők, göröser-hariganyak stb. stb.
Valódi francia grammik. Kétségességű eredeti pártai osomogolásban.

Illusztrált arjegyzekek titoktartás mellett ingyen kld szét:
KELETI J. orvos-szérvkötő mű- és kötő-szer-gyára (alap. 1878.)
Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17.

FÉRFI, fiu- és gyermek-ruhák

a legnagyobb választékban csak valódi angol és hazai szövetekből, saját műhelyemből a legújabb fazon szerint készítve, ajánlom szigoruan szabott olcsó árak mellett és pedig:

Téli kabátok, városi és utazóbundák, gazdasági kabátok szőrmebéllel vagy annélkül, Ulster felöltő, havelok, Raglán, férfi-öltönyök, gyermek- és fiu-costümek.

Mértékszerinti rendelések pontosan és olcsón, valamint vidéki megrendelések is pontosan eszközöltetnek.

KELLER B. LIPÓT

Budapest, Károly-körút 10.

Zongoraterem és gyár

olcsóment felöltő szolid.

Dehmal Károly

BUDAPEST,
CV., Károly-körút 20.

Csak szolid külföldi gyártmányu zongorák, pianók és harmonikumok rakatára. Javítások és hangolások. Leiklimeresítés szakaszról kivitel.

10 évi jótállás. Legolesőbb kölesöndij

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket az őnfertőztetés utóhatásait, az élygyógyult férfiak, magómitések, a bajlók utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire illdtek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanosság egyik főokozója és börtbetéseket gyógyít uj gyógyszered ezorint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt orvos, kir. oszt. főorvos.
RENDEL: napo a d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.
Díjazott leveleire legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszeréről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerző: DR. GARAI ANTAL-nak megrendelésű NŐSZERU URMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a neml betegségeket és ezek észszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv új becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

„The Gresham“

életbiztosító-társaság Londonban
Magyarországi fiók:
Budapest, V., Ferec József-tér 5-6.
a társaság házában.

A társaság vagyona 1901. december 31-én 190,871,731.— kor. 190,871,731.—
Évi bevétel biztosítások és kamatokból 1901. évi december 31-én 31,655,392.—
Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések, valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) 426,999,043.—
Az 1901. évben a társaság 5556 kötvényt állított ki 50,727,261.94 összeg értékében. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgát a magyarországi- és a kelet flókja Budapestben, valamint ennek ügynekei a fiók minden nagyobb városában.

